

ELŐFIZETÉS

Helyben:

Évi árta 24 korona
Félévi 12 korona

Videken:

Évi árta 28 korona
Félévi 14 korona

Hirdetmények:

10 sorra 10 napra 20 fillér
10 sorra 1 hónapra 40 fillér

Arad, 1907. november 8.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 332.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1907.

FELKÉSZÍTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Péntek, november 8.

Meghívó.

A II. kerület választópolgárait alulírott elnökség tisztelettel meghívja az e hó 8-án (pénteken) este 8 órakor a „Jó pásztor“-hoz címzett vendéglőben megtartandó törvényhatósági bizottsági tag-jelölő értekezletre.

Az aradi függetlenségi
és 48-as párt elnöksége.

A szocialisták ledöntött bálványá.

Arad, november 7.

Rendkívüli érdekes vita fejlődött ki a nyomdász munkások érdekeit képviselő „Typographia“ című lap és a „Népszava“ között. A nyomdász munkások sajtó organuma észrevette már, hogy milyen nagy horderejű jelentősége van annak az elméletnek, melyet lapunk is régóta hirdet, hogy: a szocialista párttaktikának nem szabad a kis egzisztenciák tönkretételére törekedni, mert minden embernek és minden társadalmi osztálynak joga van arra, hogy a saját boldogulásáért, kereseti viszonyainak megjavításáért akcióba lépjen, de nincsen joga arra, hogy a mások egzisztenciájának elpusztítására törekedjen.

Ezt az elméletet helyesnek fogadták el a nyomdász munkások akkor, midőn a munkaadók egyesületével olyan megállapodásra jutottak, hogy a munkaadó köteles betartani a kölcsönösen megállapított ár-

szabályt és köteles a nyomdai munka árát is a kölcsönösen meghatározott minimális árért szállítani. Vagyis az árszabályban meg van határozva az a minimum is, melyet a nyomdatulajdonos, a nyomtatványok ára fejében, a megrendelőtől követelni köteles.

A „Népszava“ ezt a megállapodást elítélte, mert mint mi már többször kifejtettük ezen a helyen, a szocialdemokrata párt a társadalom forradalmi átalakulását várja és ez okból tudatosan arra törekszik, hogy anyagi romlásba kergesse azokat a munkaadókat, akik nem rendelkeznek nagy tőkék felett, akiket mi a kis egzisztenciák elnevezése alatt szoktunk megemlíteni. A cél az, hogy ha a kis egzisztenciák anyagi romlásba jutnak, ők is proletárokká lesznek és kénytelenek a forradalmi hangulatban elkeveredni. Így aztán rohamosan megszorodik az elégedetlenek száma és hova-előbb elkövetkezik az idő, melyben a munkások nagy társadalmi osztálya a saját hatalmában tartja az összes gazdasági eszközöket, az egész emberi munkaerőt, mely szembeáll a nagy tőke-erővel és diktál a saját javára.

A „Népszava“ álláspontja ez, mely megfelel a szocialisták tudományos elméletének. Ám ellentmond ennek a nyomdászok szerződése, mely amidőn magas munkabért biztosít a munkások részére, — egyszersmint azt is lehetővé teszi, hogy a munkaadó egzisztenciája megmaradjon.

A „Népszava“ elmélete az volna, hogy a munkabérek csak emelkedjenek s azzal ne törődjék a munkás, hogy honnét, miből fizet a munkaadó.

Ugyátszik éles összeütközés van keletkezében e miatt a nyomdászok szervezete és a szocialdemokrata párt vezetősége között. Ebben az összeütközésben a nyomdászok felfogásának kell győzni, mert az ő részükön van az igazság. Nem tudjuk, hogy a tudományos buvázkodás vezette-e a nyomdászokat ezen igazság felismerésére, vagy a gyakorlati élettapasztalat, — de a magyar munkástársadalom nagy szerencsájének kell tekintenünk azt, hogy egy tekintélyes munkásszervezetnek sikerült ezen szociális igazság felismeréséig emelkedni.

Nagy fordulatot jelent ez a szocialista forrongás terejében, mert teljesen igaz, hogy az ugynevezett „Verelendungstheorie“ elavult régi elmélet és soha célhoz nem vezet.

A művelt államok munkásai már mindenütt összekülönböztek azzal az áramlattal, mely céltudatosan igyekszik a köznyomort fokozni, felébreszteni, hogy ezen a réven majd valamikor, megegyezhessen a vele szemben álló kapitálissal.

Minek ez? A modern szociológia azt látja, hogy: a munkaerő és a kapitális között, minden forradalom nélkül, már most is ki lehet egyenlíteni a különbségeket. Ki lehet elégíteni a munkásigényeket

Cirjék ur.

Írta: Király Gy.

Abban a házban, ahol Adél hugommal laktam, sajátságos asszony vonta magára a figyelmet. Senkivel sem érintkezett s roppant sokat tartott magáról. Érezte is s mindenkitől elvárta, hogy üdvözlőjék.

Üdvözlés helyett azonban egyre firtatták, firták, faragták és eseményeket kovácsolak köréje.

Igen ritkán mutatkozott s ha valami végett megjelent a küszöbön, akkor is teljes gátlással, úgy, hogy az a látszatot keltette, mintha sétára készülne. Talán ezzel akarta megóvni tekintélyét vagy talán ő viselkedett az emberek iránt oly különös tisztelettel.

Közvetlen szomszédságában laktak és ablakaink egymás mellé sorakoztak. Így sokszor akaratlanul is bepillantottam az asszony lelki világába.

Nyáron, mikor az ablakok mindig nyitva voltak, s én ott kizimunkáztam nővéremmel, gyakran áthallottam a sajátságos asszony hangját, amint valakivel beszélt, kihez igen bizalmas lehetett, mert sokszor feltárta előtte a szívét. Szidta az emberek hamisságát és bűnös voltukat. Elmondta többek között, hogy az ő apja ezredes volt. Igen. Valóságos ezredes. Ő pedig megszökött egy szegény őrmesterrel... s mi volt a köszönet?... Az őrmester tőle szökött meg a Lízivel, egy szolgálóval, aki még hozzá oly mocskos és kócos volt. A hangja ilyenkor haragosnak tetszett, majd végtelenül

panaszossá változott és sokszor áthallatszott fuldokló zokogása, mely megszakította szavait.

Adél nővérem és én, anélkül, hogy valaha egy szót váltottunk volna az asszonynyal, megszerettük és nagyrabecsültük. Sokszor megtörtént, hogy a fájdalom, panaszok hangot erőlyes irányítás váltotta fel:

— Jer ide! ... Oda menj! — hangzott az asszony érdes hangja.

Az a valaki, akihez szavait intézte, vakon engedelmeskedhetett, mert a parancsokat sohasem kellett megismételni.

— Fogd meg azt a legyet a kredencen! ... Még összepiszkolja! ... Hamar!

Azután halk surlódás hallatszott a padlón, majd ruhát nedvesített a vízvezeték csapnál, hogy feltörölje a szétapósított legyet.

Csak az tűnt különösnek, hogy bármit is beszélt az asszony, a feleletet sosem hallottuk, csak néha, nagyritkán jutott füleinkhez valami halk suttogás, ha panaszkodott, vagy dirigált. Végre is azt hittük, hogy az a folyton Cirjéknek szólított valaki néma lehet.

— Cirjék! ... Cirjék! ... Milyen furcsa név, — szólt Adél. — Szeretném tudni, ki lehet?

Annyit hallottuk emlegetni, hogy már az asszonynál is jobban érdeklődünk iránta. Különös fantáziával kerengtünk Cirjék körül, ki-nek se hangját nem hallottuk, se arcát nem láttuk és mégis tudtuk, hogy itt létezik a házunkban.

Mindinkább fokozódó vágyggyal érdeklődünk iránta, ugyanígy, hogy feltettük magunkban, hogy nem nyugszunk addig, míg nem

látjuk, vagy legalább is a hangját nem halljuk. De minden törekvésünk hiábavaló volt s már azt kezdtük hinni, hogy bizony az asszonyosság a falakkal beszélget. De hát akkor kinek parancsol?

— Ó, Cirjék, — hallatszott át egy napon a szomorú hang, — alávalók az emberek, nem értenek meg engem. Egyedül te értesz meg, Cirjék!

S mintegy láttuk, hogy Cirjék bódogatott és könyezett.

— Nagy szíve lehet ennek a Cirjéknek, — szólt Adél.

— Bámulatos nagy szíve! — erősítgettem én.

— És milyen engedelmes!

— Honnan tudod?

— Sosem felelget. Mindig némán követi a parancsot.

— Hát ha kuka?

— Kuka?

— Igen, aki nem tud beszélni...

— Lu meg azt hiszem, hogy a Cirjék egy gyönyörű fiatalember, kit az öregasszony nem mer mutogatni, nehogy elszöktessék.

Sajátságos bizsergetés futott végig rajtunk a gondolatnál, hogy egy gyönyörű fiatalember van mellettünk, kit csak egy iromba fal választott el tőlünk.

Ebben a feltevésben elkezdtek gyűlölni az őrmesternét, amért ilyen zsarnok. Mi itt sorvadunk, elemészt a vágy Cirjék után, míg ő karmal közt tartja és legyeket fogdosztat vele. Gyűlölni kezdtük és szidtuk közösen. S ha áthallottuk hangját, mikor fájdalmasan mondta:

és ezzel szemben meg lehet állapítani a kapitális jogosult igényeit is.

Példa erre a nyomdászok szerződése, — melyről megállapíthatjuk, hogy ott is tud magának érvényt szerezni és ott is képes a kölcsönös érdekkiegyenlítést megtalálni, ahol nem szervezetlen munkások dolgoznak szervezetlen munkaadóknál. És ez a legjobb tűzpróbája a modern szociálista elméletnek.

Azt mondja a Typographia, hogy: „Mi igyekezünk a szociális társadalmat úgy előléptetni, hogy azt utódaink valaha elérjék, — de a jelenben nem akarunk magunk éhen felfordulni. A „Népszava“ ellenben kizárólag a jövő boldogságát hirdeti, amiért mi nem vagyunk hajlandók lemondani a jelenről. Nekünk a dogma, dogma marad, ha akár a római egyház, akár a párt prédikálja.”

A vitában kétségtelenül a Typographiának van igaza és habár ez az organum csak a nyomdászok nevében beszél, bizonyos, hogy a munkásszervezetek tulajdonképp része fog az ő álláspontjára helyezkedni, mert ez az álláspont világos és megfelel a modern gondolkozók észjárásának. Ledönti a hamis bálványokat, kimutatja a szociálista dogmák bigottságát.

Még csak azt említjük meg, hogy ma már ezernyi helyes formát lehet találni a munkások és munkaadók kölcsönös érdekeinek kiegyenlítésére azon formán kívül is, mely a nyomdászok között létrejött; de semmiesetre sem szükséges többé a kis existenciák anyagi romlásáért és forradalmi törekvések megvalósításáért szövetkezni.

TÁVIRATOK.

Az amerikai válság.

Boston, november 7. Az Arnold féle nort-hadami gyapottanyomó intézethez, mely 6000 munkást foglalkoztat, bírósági gondnokot rendeltek ki. A csődöt az idézte elő, hogy lehetetlen volt a takarékbankoknál felvett kölcsönöket megújítani.

— Ó, Cirjék! — még ki is nevettük, hangosan, hogy áthallhassa.

Szóval Cirjék miatt, akit sosem láttunk, meggyűlöttük az asszonyt, mivel eddig rokon-szenveztünk. Gyűlöttük, mint olyant, aki fogva tartja boldogságunkat. A sejtelmes titokzatos ság, mely Cirjéket körülvette, óriási lavinává növesztette szerelmünket. Sokszor nem izlett az ebéd, mert folyton rá gondoltunk és egyébről se beszéltünk, mint róla. Néha órákig a falhoz tapadt füllel lestük szavát, hogy legalább fogalmat szerezzünk arról, vajjon orgánuma zeng-e vagy dörgő, vagy csak nyápic, sípító, mint a papucsoskák általában. De halk süttőgésen, elfojtott zokogáson kívül egyebet sose tudtunk hallani.

— Hallod, — szólt Adél, — ez a vén asszony rimámkodik a szerelmeért? ... Teljesen fogva tartja ... Csitt! ... Hallgass!

Este volt. A ház már régen elnémult és reszkette futottunk el a faltól. Nem bírtuk tovább hallgatni az áttörő sóhajokat, a panaszos süttőgést. Ágyainkba menekültünk, de a hang oda is követett minket. Tisztán hallottuk a szót:

— Ó, Cirjék! ... becsületes vagy, akár én! Becsüldön benned, hogy senkivel sem barátkozol. Nem méltólk hozzánk az emberek, Cirjék. Mindenkiben csalódtam, csak tebenned nem. Ne is menj sehova, mert ha te is elhagynál, végem volna, Cirjék. Meghalnék.

És Cirjék mindezt nem szólt semmit. Az asszony így folytatta:

— Csak mi ketten vagyunk még becsületesek a világon ... Az is megszökött ... Te

Csak horvátul!

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása —

Budapest, november 7.

A harci kedv nincsen csillapodóban. A magyarok is, a horvátok is lázasan készülődnek.

— Valamit tenni kell! — ebbe foglalható össze a magyar képviselők vélekedése — mert így tovább nem maradhat.

Viszont a horvátok szóvivője, Supilo Ferenc ezt a fenyegetést portálja:

— Mi nem bánjuk, akár mit csinál a kormány. Közeledésről alig lehet most szó. Éppen tegnap tartottunk értekezletet, amelyen a horvát főrendek is részt vettek. Ezen az értekezleten megállapítottuk, hogy Wekerle annyira elrontotta a dolgot, hogy nincs kilátás megállapodásra. Mi a szó szoros értelmében vett obstrukciót nem fogunk rendezni. Hanem bármilyen javaslatot terjesszen be ez a kormány, késhegyig megyünk ellene. Ahány szónokunk van, mind fog beszélni. Elhuzunk minden vitát, ameddig lehet és ahogyan lehet.

— Nem lenne-e lehetséges a kibontakozás?

— De igen. Mentse föl a kormány Rakoczay bánt és hívja össze a horvát országgyűlést.

— No, ezt aligha fogja a kormány megcselekedni.

Supilo erre a vállát vonogatta.

S folyik tovább a horvát obstrukció.

A horvátok azt hiszik, hogy az egész világ már az övék. Odáig mennek, hogy a szónokok neveit is horvátul jegyeztetik föl a jegyzővel.

Részletes tudósításunk:

Návay Lajos elnököl az ülésen. Jelenti, hogy Drohobeczky Gyula a pénzügyi bizottságban viselt tagsági helyéről lemondott.

Ferenczy Géza a székely erdőtvény dolgaiban az igazságügyi, Somogyi Aladár a napló-bíró bizottság jelentését terjesztette elő.

Adamovics István bejelentí Rakovszky István mentelmi jogának megértését. A perlati kaszinóban ugyanis Rakovszky a csernovai esetről nyilatkozott. Ebből becsületsértési ügye támadt és a keszthelyi járásbíró, a nélkül, hogy kikérte volna, megindította a vizsgálatot.

lán még visszajön, Cirjék?! ... Mit gondolsz, Cirjék? ... Ha egyszer úgy betoppanna: én itt ülök és te az ölemben.

— Hallod, — szólt Adél.

— A nyomorult — feleltem.

— Kopogjunk át.

— Pszt!

— ... Te az ölemben, Cirjék ... és ő betoppanna! ... Mi volna akkor, Cirjék?

Hosszu szünet következett erre és mi a falon át látni véltük a szerencsétlen Cirjéket, aki szeretne megszabadulni, de nem tud. Az óra odaát élesen verte a tizenegyet.

— Cirjék, tizenegyet az óra, — szólt az asszony. — Feküdjünk le, Cirjék!

S az őrmesterné nyilván velközni kezdett, mert áthallatszott az apró nesz, mit az óda dobált ruhák okoztak.

— Mit csinálhat Cirjék az alatt? — kérdezte Adél.

— Nyilván behunyja a szemét ...

Ezen naív feltevést az asszony hangja erőszakosan lerombolta s mi borzadva huzzuk füllünkre a takarót.

— Ide jér, Cirjék ... Ide az ágyamba!

— Adél, hallottad? ... Az ágyába hívta.

Mi eddig mindenre gondoltunk, csak erre nem. Szíveinket éles fájdalom szorította, — s egész éjjel nem tudtunk aludni. Képzeletünkben a fal egyszerre leomlott s mindent láttunk, ami odaát történt.

— Adél, — szóltam, — ez így nem tarthat tovább!

— Mit tegyünk?

— Azt gondolom, hogy jó lesz, ha meg-

Az ügyet a mentelmi bizottsághoz utasítják.

Következik az indemnitás tárgyalása.

Supilo Ferenc személyes megtámadtatás címén szólal fel magyarul és visszautasítja Visontai tegnap elhangzott vádját. Főképp az ellen tiltakozik, hogy ő osztrák bérenc, holott ifjúsága óta a dalmáciai osztrák uralom ellen küzdött és most is a kvótafelemelés mint osztrák követelés ellen fog szavazni. Ők nem konspirálnak Ausztriával, hanem azon testvéreikkel tartanak, akik ott vannak Ausztriában, holott a helyük itt volna.

Bauer Antal magyarul kezdi beszédét azzal, hogy a magyar nyelvben felette gyenge, kénytelen tehát horvátul beszélni. Ezután egy órán át beszél horvátul az indemnitás ellen.

Grahovac Mirko: Üres padok előtt horvátul beszél. A magyar és horvát eszme nem először ütközik össze. 1834-ben kísérlet történt az ellentétek kiegyenlítésére, de sem akkor, sem azóta az ellentéteket eloszlatni nem sikerült. Felsorolja a kiegyezés sérelmeit. Közül pihen.

Elnök: Felhívom a képviselő urat, hogy folytassa beszédét.

Förster Ottó: A nyelvet megütötte a szél. (Derűtség.)

Grahovac Mirko: A közös ügyek és a cimerkérdés sérelmeit mondja el, azzal fejezve be beszédét, hogy az indemnítást nem szavazza meg.

Novosselo Mátyás horvát pap a következő szónok. Beszéde közben közjogellenes tanokat hirdet.

Elnök: Figyelmezteti, hogy közjogellenes tanokat hirdetni nem szabad s ha így folytatja, megvonja tőle a szót.

Novosselo Mátyás folytatván beszédét, Wekerléről azt állította, hogy politikája nem becsületes.

Elnök erre megvonta tőle a szót.

Pinterovits Antal horvátul beszél.

Supilo Ferenc közbeszól.

Elnök: Supilo képviselő urat rendreutasítom.

Pinterovits Antal folytatja beszédét az indemnitás ellen.

Lorkovits Iván horvátul beszél a javaslat ellen.

Elnök ismételtén figyelmezteti, hogy nem a kiegyezés, hanem az indemnítási javaslat van napirenden, maradjon a tárgynál.

Lorkovits Iván tovább beszél s a vasuti pragmatikával foglalkozik.

Elnök: Mivel a képviselő ur többszöri figyelmeztetés után sem a napirendhez szolt, megvonom tőle a szót.

szabadítjuk az asszonytól Cirjéket. Bizonyára hálás lesz érte

— Igen, ez nagyszerű volna, de hogyan?

— Majd holnap átmegyünk valami ürügy alatt. Talán azt mondhatnók, hogy hallottuk sóhajtozni és betegnek gondoltuk ... Ne vegye rossz néven az asszonyság ... és így tovább ... a többi magától jön.

Ebben megállapodtunk, aztán aludni próbáltunk, de hiába; az asszony szavai s a gondolat, hogy holnap átmegyünk, teljesen elvette álmunkat és idegesek lettünk. A lámpát sem oltottuk el, mert folyton süttőgést véltünk hallani.

— Ah, mily boldogtalanok vagyunk, — szólt később Adél.

— Miért?

— Arra nem is gondoltunk, hogy kellünk a Cirjéknek ... Vagy, ha igen hát ketten közül kié legyen?

— Az ám, erre én sem gondoltam.

S most új aggodalom szállt lelkünkbe. Cirjék el van veszte számunkra, csak gyötrelmünkre született. Mindezek az az asszony az oka.

— Cirjék, Cirjék! — sóhajtottunk egyszerre és sirtunk keservesen.

Lehet, hogy zokogásunk áthallatszott, mert kétszer, háromszor a falon gyenge surlódás hallatszott. Az asszony bizonyára gyufát gyújtott, mert felébresztettük.

— O, Cirjék, te gyáva, — szóltam hangosan s fenyegetően szorítottam össze ökölömet. — Gyűlöllek, mint az olyan férfit, ki nem érzi

Lorkovits Iván leül, rácsap a padra s felkiált: Ez a szólásszabadság!

Elnök Lorkovicsot *rendreutasítja*.

Ezután Lukinics Ödön horvát képviselő beszélt az általános választási jogról horvát nyelven.

Elnök ismételtén figyelmezteti a szónokot, hogy maradjon a tárgynál.

Lukinics Ödön azzal végzi beszédét, hogy nem szavaz bizalmat a kormánynak, mert tagjai sorában tárca és becsület nélküli miniszter is van.

Elnök Lukinicsot ezen kifejezésért *rendreutasítja* és mivel a kormánynak egy közbeesült, hazafias, érdemeket szerzett tagjáról van szó, javasolja, hogy Lukinicsot a Ház *jegyzőkönyvi megróvásban részesítse*. (Zajos helyeslés.)

Lorkovics Iván a házszabályokhoz kér szót. (Nagy zaj. Zajos felkiáltások: Újjön le! Újjön le!)

Lorkovics Iván horvátul beszél a házszabályokhoz.

Elnök: Tiszteletben tartom a képviselő ur azon jogát, hogy horvátul is beszélhesse, mint-hogy azonban a házszabályokhoz kért szót és mert a házszabályokat magyarázni én vagyok hivatva, én pedig horvátul nem értek, kijelentem, hogy a házszabályvitát horvát nyelven folytatni nem engedem. A szót nem adom meg.

(Oriási zaj a horvátoknál. Viharos helyeslés a baloldalon. Felkiáltások: Éljen az elnök! Éljen Návay!)

Lorkovics Iván leül.

Még Benjamin János beszélt, majd Ilcs Gedeon és Vinkovics Bozso szólaltak fel, mindnyájan horvátul a javaslat ellen.

Ezután az ülés véget ért.

Tömeges előléptetés

az ügyészségen és a járásbiróságnál.

Az igazságügyminiszter rendelete.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 7.

Az a törvényjavaslat, melyet Günther Antal igazságügyminiszter nyújtott be a képviselőház tegnapi ülésén a bírói és ügyészi szervezet módosításáról, jogos öröme adott okot Aradon is, hol a közel jövőben számos előléptetés várható az igazságügyi tisztviselői karban.

A törvényjavaslat ugyanis a IX-ik fizetési osztályból a VIII-ikba lépteti elő majdaem az összes aljárásbírákat és alügyészeket. Ezzel pedig együttjár a járásbírói, illetve ügyészi cím elnyerése. Csak 380 albiró és alügyész marad

mindössze. Az aljegyzői állásokat a törvényja vaslat végleg megszüntette s az eddigi aljegyzőket jegyzői rangba emelte.

A javaslat intézkedései folytán az összes aradi aljegyzők jegyzőkké lépnek elő. A bírákból járásbírákká lesznek Uray József albiró kivételével valamennyien, névszerint: Kálmán Ferenc dr., Ornstein Árpád, Haty Adolf, Révay Kálmán, Éles Simon, Bozsky Matyas dr., Váry Albert dr. és Zih József. Uray József, mint fiatalabb, belekerült azon 380 közé, kik megmaradnak albiróknak. A törvény folytán Aradon az összes alügyészek, névszerint: Pogonyi Nándor, Fikler Károly dr. és Kovács József ügyészekké lépnek elő.

Günther Antal igazságügyminiszter teljesítette elődje, Potönyi Géza ígését, kihez a törvényszéki bírók, járásbírók, ügyészek és jegyzők memorandum alakjában fordultak sérelmeik, a fizetési fokozatok és az előléptetési nehézségek eltávolítása végett. Aradon osztatlan örömmel fogadták az igazságügyminiszter javaslatát.

A városatya-választások.

Jelölés az első kerületben.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 7.

A november 17-ére kitűzött törvényhatósági bizottsági tagválasztások hullámai a mai nappal kezdődtek meg. Ma tartotta jelölő értekezletét a város első kerülete, a melyet a következő napokon a többi kerületek fognak követni.

Az első kerület jelölő gyűlése a Magyar Király vendéglőben folyt le. A gyűlésnek, amelyen több mint százötvenen jelentek meg, kiemelkedő mozzanata volt Müller Károly orsz. képviselőnek, az aradi függetlenségi párt elnökének beszéde, amelylyel a törvényhatósági bizottsági tagválasztások jelentőségét fejtegette. Az értekezlet lefolyásáról a következő tudósítást adjuk:

Maisztrovich János, az I. kerületi függetlenségi párt elnöke üdvözölte a megjelent pol-

gárokat, akik legszantebb alkotmányos jogaik gyakorlása céljából jelentek meg. Főhívja a megjelenteket, hogy a jelölés ügyében határozanak. Hangsúlyozta, hogy a kerület ez alkalommal új beosztás alapján fog választani, amelynek alapján a vasutasok zöme az első kerületben nyert elhelyezést. A vasutasok mellett a jelölésnél kétségen kívül figyelembe kell venni, hogy a kereskedők érdekképviselői, annál a tekintélyes számmal fogva, amelyet a kereskedők a kerületben jelentenek, szintén figyelembe vétessenek.

Müller Károly orsz. képviselő állott fel szólasra. Annál a jognál fogva jelent meg a gyűlésen, mert, mint a város országgyűlési képviselője, a polgárság minden mozgalmában részt óhajtott venni. A most megejtendő törvényhatósági bizottsági tagválasztások eredménye annál jelentősebb, mert január-februárban a város általános tisztújítást tart s a most megválasztandók lesznek részben hivatva eldönteni, hogy kik fogják a város ügyeit intézni. Majd elmondta, hogy a végrehajtó bizottság a jelölések dolgában tanácskozásokat folytatott; ez azonban természetesen nem jelenti azt, mintha a kerületnek nem lenne módjában önhatalmilag dönteni a jelölések dolgában. A végrehajtó bizottságnak csak az volt a célja, hogy azon érdekcsoportok, a melyek a kerületben vannak, kívánságaikban meghallgattassanak. E tekintetben figyelembe kell venni a vasutasok testületének s az Aradi Kereskedők Körének kifejezésre juttatott kívánságait. A polgárokat összetartásra hívta föl; ejtsék meg a jelöléseket úgy, hogy abból úgy a hazának, mint a polgárságnak haszna váljék.

Maisztrovich János ezután megtette előterjesztését a jelölésekre nézve; fölolvasta a kilépők névsorát, azután indítványt tett.

Az értekezlet a tíz hely közül kilencre nézve egyhangyú határozattal ejtette meg a jelölést. A kilenc jelölt közül négyet: Szankovits Miklóst, Fetter Gézát, Révész Adolfot, Chirke Vilmost, mint a vasutasok jelöltjeit, Tedeschi Viktort, mint az Aradi Kereskedők Köre elnökét, Nagy Sándor dr. orsz. képviselőt, mint a kör ügyészét, Faragó Rezsőt, mint az Aradi Kereskedők Köre titkárát jelölték. Egyhangyul jelölték még Tisch Mór dr. városi tb. főorvost és Maisztrovich Jánost, az I. kerületi függetlenségi párt elnökét.

A tizedik hely körül élénk vita fejlődött ki. Maisztrovich János elnök a végrehajtó bizottság részéről Sugár Jenő dr. ügyvédet terjesztette elő.

Stoll Béla azt indítványozta, hogy a tizedik helyre a kerület ne ügyvédet, hanem iparost jelöljön. Ajánlja Wagner József téglagyárost.

Ezzel szemben sokan Sugár Jenő dr. jelölését hangoztatták.

A jelenvolt kereskedők a tizedik helyre kereskedő jelöltet: Daimel Lajost ajánlották.

Blaskovits Antal és többen Wagner József jelöltségét ajánlották.

Néhányan a vasutasok közül is Wagner Józsefet is ajánlották, amire Bedeuss Károly báró megjegyezte, hogy miután a vasutasok kívánságai teljes mértékben kielégítést nyertek, az illendőség azt hozza magával, hogy a többi helyekre nézve ne avatkozzanak be.

Több felszólalás után az elnök, az értekezleten megjelentek többségének megnyilatkozása alapján, a tizedik helyre Wagner József jelölését mondta ki.

Ennélfogva az első kerület hivatalos listáját a következőkép állapították meg:

a más szenvedését, hanem egy öreg asszony ölében henyéli el az életét.

Kezdem utálni Cirjéket s Adélt is bujtogattam ellene. De Adél sokkaljobban bele volt bolondulva, hogysem fogott volna rajta a haragra-szítás.

— Nekem ilyen férjre volna szükségem, — szölt, — egy ilyen hü és szófogadó férjre, aki még csak nem is felesel.

— Az csak kuka lehet.

— Nem bánom, — kiáltotta Adél elszánnan — csak a rabom legyen!

— Jól van, jól, — csittitottam, — majd meglátjuk!

Felváltva hol dicsértük, hol szidtuk Cirjéket, míg végre reggel felé el tudtuk aludni.

Másnap az idő hűvösre fordult s mi fázósan töltöttük el az egész napot s igen szótlanok voltunk. Ómsúlylyal nehezedett ránk, amit az éjjel hallottunk.

Odaát is szokatlan volt a csend.

Lassan mult a nap. A vaskályhán, melyben lassu tűz emésztődött, egy alma sístergett. S mintha lelkünkkel slrt volna, kísértetiesen nyöszörgő hangok ömlöttek belőle s csak akkor némult el, mikor az utolsó nedv is kiszivárgott s fonnyadlan hagyta tovább is a kályhán összeégni.

— Így járunk mi is, — szölt hugom, — elfonnyadunk. Eleinte sirunk s aztán belétörődünk. A sors némákká tesz bennünket.

Felpillantottam kézimunkámról s hosszan néztem Adélt, mert ez a komoly hang szokatlan volt nála. Nagyon sápadt volt és látszott rajta, hogy igazán bánkodik.

— Ne gondold rá, — szöltam. — Hátha a legnagyobb gazember az a Cirjék ur?

— Nem lehet az! Ne beszélj így róla!

Én most már igazán haragudtam a mihaszna Cirjékre, hogy így várat magára, hogy ott laktunk és két hónap óta tartotta feszülten kíváncsiságunkat, s a semmirevaló még csak felénk se hederített, hogy legalább láthattuk volna! Pedig éreznie kellett volna szimpáthiánkat. Az én vonzódásomat ugyan ma már düh váltotta fel. Lshet, hogy azt megérezte Cirjék, mert azon az estén meglátogatott.

Minden előzetes bejelentés nélkül jött; még csak nem is kopogott. A konyhaajtó véletlenül nyitva maradt; ott jött be s hosszú, méltóságteljes lépésekkel, nyújtott tagokkal közeledett felénk.

Épen rá gondoltunk. Adél fanatiztikus kíváncsisággal, én kitörő haraggal.

— Gazember lehet az a Cirjék! — szöltam újra.

Cirjék pedig ott állt a szoba közepén fohéren és nyájasan és mikor nevét hallotta, egészen élénk jött és úgy nézett ránk, mint egy bűnbánó.

— Jézusom! ... a Cirjék! — kiáltotta Adél és majd lefordultunk helyünkről, mert a Cirjék ur macska volt s nevét a nyakán viselte fényes gyöngyökkel kivarrva, egy piros szallagon.

Ezen az éjjelen sem aludtunk egy szemernyt sem. Folyton Cirjékről beszéltünk, ki-ben ennyire csalódtunk.

Chirke Vilmos,
Faragó Rezső,
Fetter Géza,
Maisztrovich János,
Nagy Sándor dr.,
Révész Adolf,
Satankovits Miklós,
Tedeschi Viktor,
Tisch Mór dr.,
Wagner József.

Maisztrovich János zárószavában összehátára buzdította a kerület polgárait, hogy a most megállapított liszta teljesen győztessé legyen. Ezzel az értekezletet berekesztette.

Váltószédelgés nagyban

Letartóztatott nagykereskedők.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, november 7.

A budapesti rendőrség egy nagyon bonyolult családi ügyben fejezte be tegnap késő délután a vizsgálatot és a felfejelentett embereket, egy országszerte ismert cég, a László és Sugár technikai és villanyberendezési cég tagjait, László Sándor és Sugár Tibort letartóztatta.

A László és Sugár cég ellen különben négy nappal ezelőtt elrendelték a csődöt és miután csak passzívák vannak, előzőleg minden értéküket lefoglalták. Kétségtelen, hogy csalárd bukás miatt is eljárás indul majd ellenük.

A László és Sugár cég csak 1906 augusztus havában alakult, óriási tevékenységet fejtett ki, gépgyárnak és gépkereskedőnek hirdette magát, a magyar vidéket elárasztotta körleveleivel. Tulajdonképpen László és Sugár csak egyszerű gépgyűzők voltak, akik nagybárára bécsi gyárosoktól szereztek be a szállítandó gépeket, már amennyiben egyáltalában szállították, mert, mint az alábbi példák igazolják, legtöbbször csak becsapták a rendelőket.

A letartóztatás három főljelentésre történt. A jeles firmát főljelentették család miatt Sipos Gyula és neje sirbalkányi, Steindl Károly és Gyula németgencsi és Boszi Gyula kisélesdi malomtulajdonosok, de minden valószínűség szerint a főljelentések nagyobb sorozata csak ezután fog következni.

A főljelentések a következő okokból történtek:

Sipos Gyula és Sipos Gyuláné a László és Sugár cégnél egy 12.500 korona értékű villanymotort rendelték. A rendelésre 12.500 korona értékű fedezeti váltót adtak azzal a kikötéssel, hogy a váltókat továbbítani, értékesíteni csak akkor szabad, ha a gépek szállítása már megtörtént. A cég nem sokat törődött ezzel a kikötéssel, a váltókat értékesítette, a gépeket nem szállította, és 6500 korona váltót már csak akkor adott vissza (visszaváltás után), amikor büntető főljelentéssel fenyegették Siposék. Hát ez 12.500 korona értékű váltójukat Siposéknek pénztézetek és bankok peresítették és Siposék minden ingója és ingatlana le van foglalva.

Steindl Károly és Gyula németgencsi malomtulajdonosok Németgencsen villanyvilágítást akartak berendezni és erre a célra szövetkeztek a céggel. A villanyvilágítási berendezés 20.000 korona beruházással volt tervezve és az első részlet fedezésére 6 darab egyenként 1200 korona értékű váltót adtak át Steindlnek László és Sugárnak, azzal a határozott kikötéssel, hogy ha elegendő előfizetést kapni nem tudnának, az üzletet nem perfektuálják és ebben az esetben a 7200 korona értékű váltókat visszakapják. Az üzlet nem létesült, de a váltókat visszakapni nem tudták. Ekkor László és Sugár ravasz fon-

dorlaltal újra becsapták őket. Arra beszélték rá, hogy kisebb üzemmel létesítsék a villany telepeit és a régi váltók visszaváltására újabb 6 darab 1200 koronás csereváltót kértek és kaptak tőlük. De sem a régi sem az újabb váltókat vissza nem kapták, a gépeket sem szállította a cég, ellenben a váltók egy részét pénztézetek peresítették.

Ezzel szemben a letartóztatott ügynökök azt vallják, hogy az üzlet nem volt feltételes és ők a váltókat jogosan felhasználták. Az újabb hat váltót tényleg arra akarták felhasználni, hogy a régiakat visszaváltásuk. Ez azonban a rossz pénzügyi viszonyok miatt csak két esetben sikerült, a megmaradt négy váltó a csőd-tömeggondnoknál van.

Boszi Gyula kisélesdi malomtulajdonos dinamógépet rendelt, 2300 koronáért váltót adott, ezt az összeget azonban később kifizette. 1300 korona értékű váltót visszakapott, de 1000 korona értékűt nem, úgy, hogy a peresítés elkerülése miatt az ezer koronát újra kifizette és a váltókat visszaváltotta.

Ha újabb főljelentések nem érkeznek, László Sándort és Sugár Tibort még ma átküldik az ügyészséghez.

Papból ügyvéd — ügyvédből pap.

Különös karrier.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 7.

Egy fölszentelt pap évtizedekkel ezelőtt levette a komor papi talárt, bucsút mondott az egyház misztériumainak és tág tudóval ment egy új élet felé, amelynek ő ondu, szabadabb levegőjében jobban érezte magát. Kilepett a hatalmas egyház kebeléből, hogy a kevésbé költői, de sokkal szabadabb, világi pályán folytassa életét. Ügyvédnek szánta magát és az éjjelt is nappallá téve tanult, hogy a diplomát sürgősen megszerezze. Nem volt már fiatal, sietnie kellett, hogy még fekete hajjal iktassák be az ügyvédek lajstromába. Tulajdonképpen azért hagyta el a papi pályát, hogy családot alapítson, ez ösztökölte és csakhamar le is tette szigorlatait és ügyvédi vizsgáját.

Azután megnősült és ügyvédi irodát nyitott Szeghalom községben. Sárreiti Jánosnak hívják. Irodája csakhamar fellendült, de boldogsága akkor érte el tetőpontját, amikor egy évi házassága után fia született. Kornélnak keresztelték el és minden idejét annak szentelte, hogy fiából igazi embert neveljen. A fiu okos volt, élénkeszü, eminens tanuló volt, kitüntetéssel tette le a vizsgáit, de alighogy befejezte tanulmányait, meghalt. Az egykori pap zokogva temette el a fiát. Azután buskomor lett és szótalan. Az addig virágzó iroda csöndes lett. Sárreiti János keveset törődött ezután ügyvédi praxisával. Ügyeit elhanyagolta, úgy, hogy a kliensek, akik egy időben tucatszámra lepték el az ügyvédi irodát, lassankint elmaraadoztak, csak néhány jóbarát kereste fel Sárreiti Jánost, hogy ügyvédi tanácsot kérjen tőle. Ezeket is elutasította.

Fia halála után teljesen magános életet élt és ebben a magányban érdekes lépésre szánta el magát. Elhatározta, hogy ismét felveszi az eldobott reverendát. Visszavonul az egyház kebelébe, ahol talán gyógyító irt talál kinzó sebére, amelyet fia halála ütött rajta. Már be is nyújtotta kérvényét *Samrecsányi* Pál nagyváradi püspökhöz és hír szerint, kilátással annyira biztatók, hogy valószínűleg rövid időn belül megint a klérus tagja lesz. És ismét imádkozni fog Sárreiti János.

A lovag fia.

Harc az apával.

Letartóztatott fiatalember.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, november 7.

Erdekes letartóztatás történt ma Budapesten. A rendőrség letartóztatta Seyderhelm Emil kertészt, a főváros egyik legazdagabb családjának sarját. A züllésnek indult embert, apja, Seyderhelm Ernő lovag, a fővárosszerte ismert milliomos virágkereskedő jelentette fel, különböző deliktumok miatt, amelyeket fia ő ellene követett el. A letartóztatás részleteiről és előzményeiről alábbi távirati tudósításunk szól:

Seyderhelm Ernő kertész és virágkereskedő, a Ferenc József-rend lovagja, főljelentést tett fia, Seyderhelm Emil 42 éves kertész ellen fenyegetés, zsarolás, lopás és idegen vagyon rongálása miatt.

Seyderhelm Emil nős, feleségétől elváltan élő ember, már hosszabb idő óta rossz viszonyban van atyjával. A könnyelmű és züllött ember igen sok pénzbe került Seyderhelm Ernőnek, aki végül is megunt a sok fizetést és fiát kitagadta.

Azóta Seyderhelm Emil állandóan fenyegető leveleket ír atyjának; azzal fenyegeti, hogy teljesen tönkre fogja tenni, mindenét elpusztítja.

A rendőrségen lévő egyik levélben a legálávalóbb piszkoló szavakkal illeti atyját és többek között ezeket írja:

„Ha te tönkretettél engemet, most már én sem nyugszom addig, amíg teljesen tönkre nem teszek tégedet. Nem bánom ha be is csúsznak érte; ha kikerülök, újra munkához látok és nem nyugszom addig, amíg arra a sorsra nem jutsz, amelyre én jutottam.”

Fenyegetését be is váltotta. Seyderhelm Ernőnek a Csengery-utca 65. szám alatt van üzlete és Hajcsár-ut 20. szám alatt virágkereskedése. Ide Seyderhelm Emil több ízben betört, virágokat lopott, de be nem érte ezzel, hanem ami a keze ügyébe akadt, azt elpusztította és ilyen módon jelentékenyen megkárosította atyját.

Az öreg Seyderhelm, kerülve a nyilvános botrányt, egyideig tűrte fia garázdálkodását, de mert az gaztetteivel felhagyni egyáltalán nem akart, tegnap bejött a főkapitányságra és megtette fia ellen a főljelentést.

Seyderhelm Emil a detektívek még az éjjel kinyomozták, behozták a főkapitányságra, ahol az ügyeletes Naszády Béla rendőrkapitány kihallgatás után letartóztatta.

Seyderhelm Emil azt vallja, hogy tényleg elvitt atyja kertészetéből több esetben virágokat, de kényszerűségből tette, mert az éhenhaláshoz közel járt és atyja egyetlen fillérrel sem akarta segíteni.

Az is igaz, hogy betört az üvegházba több ízben, de csak azért, hogy ott megháljon, mert hajléktalan volt és atyja még a lakást is megtagadta tőle.

Az természetes, hogy mikor egy dusgazdag ember a fiát éhenpusztulni engedi, az ezt nem tűrheti szó nélkül és ő elkeseredésben több ízben megfenyegette az öreget.

A Seyderhelmék családi tragédiájának most egyelőre a letartóztatás végét vetett. Seyderhelm Emil még ma átadják az ügyészségnek.

MULATSÁGOK.

(*) A Gutenberg-dalkör hangversenye iránt, mely e hó 17-én, a Kovács és Novotny-féle ujonnan átalakított vendéglőjében lesz megtartva, napról-napra nagyobb érdeklődés mutatkozik a közönség körében. Maga a rendező is azon van, hogy ezen az estén minél művészebb dolgokat produkáljon a közönségnek. Belpó-díj nem lesz, csupán a hangversenyre szóló műsor megváltása — melynek ára 20 fillér lesz — kötelező.

A kísértet.

Házzsabályrevízió készül.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, november 7.

Ugy látszik, hogy Visontai Soma tegnapi beszéde, melyben Rakovszky Istvántól kért sürgős és szigorú eljárást a horvát obstrukció ellen, csakugyan a kormány terveinek az előhírnöke. Ma délelőtt — amint fővárosi tudósítónk jelenti, — már folytatódott a dolog. Déli fél tizenkét órákor egyszerre megüresedett az ülésterem. A függetlenségi padokon egyetlen ember sem maradt, a többi pártok tagjai is — négy-öt ember kivételével — átvonultak a jegyzői szobába, ahová azzal hívták őket, hogy Barabás Béla kíván velük valamit megbeszélni. A kormány tagjai közül Wekerle Sándor és Apponyi Albert gróf voltak a konferencián.

Az értekezlet lefolyásáról budapesti tudósítónk a következőket jelenti:

Barabás Béla elnök a tanácskozást megnyitván, a nemzetiségi obstrukciójáról beszél, akik a parlament működését teljesen megakasztják. Ezen a türehtelen helyzeten sürgősen és okvetlenül segíteni kell. Mivel tudja, hogy ez alkalomból a függetlenségi párt ellen gyanúsítások indulnak meg az irányban, hogy a házzsabályokat revídiálni akarja, már most kijelenti, hogy tiltakozik a házzsabályrevízió ellen. De módot kell találni arra, hogy a horvátoknak a parlament elleni merényletét ártalmatlanná tegyék és a képviselőház tárgyalásainak rendjét biztosítsák. Azért hívta össze a koalíció tanácskozásra a képviselőket, hogy a követendő eljárást megvitathassák.

Polónyi Géza szerint meg kell tudni, hogy van-e a kormánynak programszerű előterjesztése ez ügyben. A miniszterelnök nyilatkozatát kéri.

Farkasházy Zsigmond szerint a horvát obstrukció megakadályozása dolgában olyan téren kell a megoldást keresni, amely nem érinti a házzsabályt.

Bizony Ákos tiltakozik minden házzsabályrevízió ellen.

Wekerle Sándor miniszterelnök igazat ad Polónyinak abban, hogy a parlament többségének joga van programszerű előterjesztésre várni ez ügyben. A kormány már másodízben foglalkozott a horvátok eljárásával s határozatot csak azért nem hozott, mert Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter és Justh Gyula, a Ház elnöke beteg. Ma délután azonban fél öt órákor Kossuth lakásán tanácskozás lesz, amelyen Justh Gyula is részt fog venni és ez alkalommal határozni fognak. Kijelenti, hogy házzsabályrevízióról szó sincsen, mert a házzsabályok integritásának megóvását nemzeti szempontból szükségesnek tartja, de kell és fognak is módot

találni, hogy az ilyen törekvésekkel szemben a parlament munkássága biztosított. A horvátokkal szemben követendő eljárás módozatait a megállapodás után a koalíció elé fogják terjeszteni.

Barabás Béla elnök azt hiszi, hogy a miniszterelnök nyilatkozatában meg lehet nyugodni, de újból hangsúlyozza, hogy tiltakozik bármiféle házzsabályrevízió ellen.

*

Nagy feltűnést keltett politikai körökben Návay Lajos alelnöknek mai erőyes fellépése. Návay ugyanis a Ház mai ülésén Lorkovics Iván horvát képviselőnek nem adott engedélyt arra, hogy horvát nyelven szóljon a házzsabályokhoz. Návay mai eljárását döntő jelentőségűnek és az első lépésnek tartják a házzsabályok energikusabb kezelése felé.

*

Ma délután Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter Gresham-palotabeli lakásán konferencia volt, amelyen az összes miniszterek, a Ház elnöke és alelnökei is résztvettek. A konferencia nem volt minisztertanács jellegű. A tárgyalás anyagát a horvát obstrukció képezte s ez alkalommal megbeszéltek azon eszközöket, amelyeket a horvátok ellen alkalmazni lehetne anélkül, hogy a házzsabályok integritása sérelmet szenvedjen. Általában a politikai körökben óvakodnak a házzsabályok revíziójától, mielőtt az általános választási jog meg nem valósul. A tanácskozás eredményét természetesen titokban tartják és így pozitív részletek nyilvánosságra nem kerültek. Annyi bizonyos, hogy határozatot semminemű irányban nem hoztak.

A tanácskozás a horvátok obstrukciójának letörésével kapcsolatban más horvát kérdések körül is forgott, amelyek a holnap Budapestre érkező horvát bán, Rakoczay Sándor látogatásával függenek össze.

Egy elveszített fogadás.

Pör a dobrai választás miatt.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, november 7.

Rozvány István drnak, az Aradon is jól ismert szalonai ügyvédnek sok baja van a hatóságokkal. Legutóbb 14 napi elzárásra és nagyobb pénzbüntetésre ítélték, mert a szalonai iparostanoncokat nem engedélyezett gyűléseken a szocialista tanokra oktatta, most pedig egy elveszített fogadás utójátéka képen kénytelen háromszáz korona pénzbüntetést fizetni.

Marosújvárott ugyanis harmadéva, február 9-én éppen Várdi István távozó törvényszéki bíró bucsulakomáját ették, amidőn a társaságban szóba került a hunyaddobrai választás. A jelen volt Rozvány István dr. ügyvéd fogadást ajánlott föl ugyanekkor Halász Ákos maros-illyei kir. közjegyzőnek, hogy a megpéciozott dobrai választást a Kuria meg fogja semmisíteni. A tét 100 forint és 500 ellen. A fogadást megkötötték, de a Kuria nem semmisítette meg a választást, minek folytán Halász nyerte meg az 500 forintot.

Rozvány dr. viszont hivatkozással később történt megállapodásra, nem fizette meg az elvesztett fogadást. A közjegyző később becsmerlőleg nyilatkozott Rozványról, aki válaszképp röpiratot adott ki s ebben kijelentette, hogy a

fogadási összeget jótékonycélokra fordította és hogy Halász eljárása egyszerű zsarolási kísérlet.

A közjegyző ranaszára a kolozsvári esküdt-bíróság nyomtatvány útján elkövetett becsületsértés miatt 200 korona fő és 100 korona mellékpénzbüntetésre ítélte Rozvány dr.-t.

A kir. Kuria ma hozzájárult ez ítélethez.

Szédelgés szabadalommal.

Becsapott aradi cég.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 7.

Az ország rendőrségeit érdekes nyomozás foglalkoztatja. Keresnek egy vakmerő, talentumos szélhámost, aki ravasz mesével fonja be a gyárosokat, sőt az eddigi nyomozás adatai szerint élén áll egy jól szervezett, kitűnően dirigált ékszertolvaj bandának, amely rémületben tartja az egész Alföldet.

A rendőrség az utóbbi négy nap alatt Pécsről, Temesvárról, Szegedről, Hódmezővásárhelyről sürgős körözéseket, értesítéseket kapott, amelyek egyértelműen azt ujságozták, hogy a városban valami ismeretlen ékszertolvaj és szélhámos banda működik és a szélhámosok elkövetése után nyomtalanul eltűnik a városból. Szegeden és Hódmezővásárhelyen ékszertolvajlásokat vittek végbe. Feltörték zálogüzleteket és elvitték onnan az ékszereket; megrohanták az utcán gyanúlanul sétáló hölgyeket és letépték róluk az ékszert. A szédülő itt Aradon is működnek, de itt más módját választották a bűnös pénzszerezésnek.

Egyik aradi céghez beállított nemrég valami Keményffy Béla nevezetű utazó. Előkelő megjelenésű, szimpatikus külsejű ur volt. Hangjában, beszédmódjában határozottan volt valami előkelőség. Az ismeretlen ur elmondta, hogy neki korszakalkotó nagy találánya van, amelyet értékesíteni szeretne. És bemutatott valami új szerkezetű sajtoló gépet. Később természetesen kitűnt — alaposabb utánjárás után — hogy a kitűnő szerkezetű sajtoló gép már régen ismerős szakkörökben.

Sokat és vonzóan beszélt az utazó. A cégtulajdonosnak határozottan tetszett a gép is, meg az előkelő megjelenés is. Keményffy Béla arra kérte a gyárost, hogy szabadalmát, amelynek forgalomba hozási engedélyét hamisított okmányokkal bizonyította be, értékesítse. A cégtulajdonosnak tetszett az ötlet és megalkudott Keményffy Bélával és pedig úgy, hogy a szabadalom az övé, Keményffy Béla pedig mint likőr-értékesítő utazó dolgozik majd nála. Előleget is adott neki. A pénzzel együtt eltűnt Keményffy és azóta, természetesen nem mutatkozott, sőt, mint vidékről hallatszott, a cég nevével több visszaélést követett el. Hamisított meghatalmazással ugyanis pénzt vett föl a gyár adósaitól.

Ugyanezen csalását akarta elkövetni Temesvárott is, ahol azonban nem sikerült a kíváló ötlet, mert több gyár részéről „szabadalma” visszautasításra talált.

Hogy Keményffy Béla és az alföldi, ismeretlen ékszertolvajok között valamilyen összeköttetés van, azt az bizonyítja, hogy Keményffy Béla — mint később teljes hitelességgel megállapították — Pécsen nagymennyiségű ékszert zálogosított el, tehát a zálogházakból vett ékszereket értékesítette. Azóta folyik a hajszá utána. Mozgásban van az egész Alföld rendőrsége és csendőrsége. Különösen a pályaudvarokon vigyáznak rá erősen.

A szélhámos ellen kiadták a körözőlevelet is.

Lefokozott honvédszázados.

Cipészből katonatiszt.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 7.

Néhány nappal ezelőtt szomorú ítéletet publikáltak Vácon, az ottani honvédség becsületi rósága előtt. Az ítélet rangjától fosztotta meg Sáska Józsefet, a magyar királyi honvédség kezelőbiztsági állományához tartozó honvédszázados, aki az életnek kegyetlen kálváriáját járta meg, míg a becsületbírák ítélőszéke elé került. Sáska alacsony sorból emelkedett fel a századosi rangig, ami katonáknál nagy dolog, különösen a kezelőbiztsági sorában, ahol ugyyszólván a százados az elérhető legnagyobb rang. Mint becsületes cipészmester állott a mérték alá jó régen, amikor még a hadseregben nagy tisztessége volt az írástudó embernek. Sáska József ezek közé tartozott és nagy szorgalmával, ritka becsvágygyal hamar felküzdötte magát. A civilsorból árnyék kísérte a katonáéhoz, de ettől megszabadult. Azt beszélték ugyanis róla, hogy fiatalabb korában dikicscsel szúrta le egyik vetélytársát. Az iparoslegény tisztázta magát a vád alól és a katonaságnál semmi sem állott haladásának útjába. Előbb őrmester lett, aztán letette a kezelőbiztsági vizsgát és ambíciója hamar vitte előre a ranglétrán.

Sáska Kassán szolgált századosi rangban, mikor egy barátjának nyolcezer korona értékű vállát zsírdírt. A szíve vitte rá, súlyos bajából segítette a jó barátot. Ez azonban haláltan volt, nem rendelte a tartozást és mikor később a százados Pozsonyba helyezték át, árveréssel zaklatták a ragyósszegű válladósság miatt. Sáska József súlyos dilemma elé került: ha nem szerez pénzt, a végrehajtó zudítja a romlásba, pénzt pedig csak vétkes uton tudott szerezni. A százados ezt az utat választotta. Az öreg katona hozzányúlt a kincstár pénzéhez, amely az ő kezére volt bízva és kifizette a fenyegető adósságot. Nemsokára megállapították a hiányt. Sáska József megijedt a következményektől és elhagyta Pozsonyból. Teljes esztendeig hírt sem hallottak felőle.

Egy év után díszbe öltözött honvédszázados jelent meg a váci honvédek parancsnoka előtt. Régi ismerős volt, Sáska József, aki most önként jelentkezett a felsőbbség előtt. A parancsnok elvettette a kardját, letartóztatta és a hadbírószálg vizsgálati fogságba helyezte a más bűne miatt vétkes, szerencsétlen katonát. Sáska József hónapokig volt a fogságban, ahol nagyon sok ideje volt magabeszálni és könnyelmű tette miatt a lelkét tépni. Ez a romboló magányosság teljesen összetörte az öreg katona idegzetét. A lelke elborult és mikor arra került a sor, hogy a hadbírák elé állítsák, hivatalosan is megállapították, hogy szellemének világossága megtört, elhomályosult és nem tud többé számolni cselekedetéről.

A becsületbíráknak azonban ítélkezni kellett felette és az elborult lelkű katona rangvesztéssel bünhődött azért, mert az embersége, a jó szíve elragadta a törvényes erkölcs útjáról. A tiszt okmányait megsemmisítették, ezüstbojtos kardját, amelyet ritka szorgalommal, küzdelemmel szerzett, összetörték és a szerencsétlen katonát átadták sorsának.

Sáska József felvette a civilruhát és beteg lelkével visszavonult a leányához, aki Zilahon tanítónő. A megélhetésre nincs gondja, hiánytalanul megkapja a sok évi szolgálat után járó nyugdíját. Ezt legalább meghagyták neki. Így is nagyon megszenvedett a más bűneért. Az

egyenruha alá szorult könnyelmű, nagy szív megállította szép karrierjét.

Egy hírlapíró tegnap felkereste Sáska Józsefet, aki így nyilatkozott a szomorú ügyről:

— Beteg vagyok — minden tagom remeg a gyöngöségtől. Uzsorások karmai közé kerültem, ezek teljesen kifosztottak. Én ártatlan vagyok. Egy évig voltam a kórházban és mióta kijöttem, nem tudok semmit, csak azt, hogy megfosztottak a rangomtól. Nem bírom tovább. Nem tudok már beszélni. Reszketek... Majd a felelősségem elmond helyettem mindent. Fiatalon kerültem a katonasághoz — fejezte be Sáska mondanivalóját — de most már vén ember vagyok és nagyon beteg.

Halál a turfon.

Egy urlovas katasztrófája.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 7.

Az alagi versenypályán ma halálos kimeneteli szerencsétlenség történt, rövid időn belül a harmadik baleset. Kvassay Károly 19. gyalogezredbeli hadnagy a tiszt akadályversenyben oly szerencsétlenül bukott le lováról, hogy koponyatörést szenvedett és rögtön meghalt. A szerencsétlenül járt ifjú katona fia volt Kvassay Istvánnak, a konzuli főtörvényszék elnöke, aki a darabont-kormány uralma alatt Fejérváry és a koalíció között a béke közvetítésén fáradozott.

Az esetről budapesti tudósítónk a következőket jelenti:

Alagon, a tiszt akadályversenyben a többek között Kvassay Károly közös hadseregbeli hadnagy Merweldt százados Gosse nevű lován is résztvett. Start után a ló rögtön rakoncátlankodott, de Kvassay sarkantyújával ösztökelte, amittől az állat idgeskedni kezdett s az egyik akadálnál oly szerencsétlenül ugrott, hogy lovasát levetette.

Kvassay eszméletlenül terült el a gyepen.

A túrlátogató közönség soraiban óriási izgalom keletkezett. A nézők átugrottak a korlátokon s a mozdulatlanul fekvő katonatiszt köré tödultak, úgy, hogy az elősiető orvosok alig tudtak Kvassay közelébe jutni. Csakhamar ott termettek a mentők is, de már csak a beállott halált konstatálhatták, mert Kvassay az esés következtében koponyatörést szenvedett s mire segítségére siettek, meghalt. A ló lábát törte és elpusztult.

A tragikus véget ért Kvassay Károly csak két évvel ezelőtt végezte a Ferenc József intézetet, azután a győri 19. közös gyalogezrednél aktiváltatta magát s jelenleg Szombathelyre volt beosztva tiszt lovasanfolyamra.

A baleset után azt beszélték, hogy Kvassaynak a verseny előtt rossz előérzete volt. A lóról tudta, hogy rakoncátlan és rosszul urlik, mégis vállalkozott az állatot az akadályversenyben lovagolni.

Kvassay Károly haláláról táviratilag értesítették édesapját, Kvassay Istvánt, a konzuli főtörvényszék elnökét, aki Konstantinápolyban lakik. A halálesetet a rendőrségnek is bejelentették.

A választás alakjaiból.

III. A lelkiismeretes szavazó.

Arad, november 7.

Augusztus 25-én történt, hogy Strausz bácsi egy üres papírlapot tett a tárcájába. Ez a papírszelet hasonló volt a fehér laphoz, amelyet a boldogult Deák Ferenc adott Potocnyákék elődeinek. Csak hogy azt a fehér lapot a horvátok töltötték tele; ebbe pedig Strausz bácsin kívül az uristennek se lehet beleszólása.

Ezre a papírszeletre írogatta föl Strausz bácsi, hogy kire fog szavazni:

— Én nem hagyok semmiféle hivatalos jelölést magamra tukmálni. Saját lelkiismeretem szerint szavazok. En alapítom meg, hogy kire szavazok.

És apródonként fölírt, hogy kire voksol. A fősvény nem bánik olyan óvatosan a garasával, mint a minő megfontolással Strausz bácsi a papírlapot kitölti. Megesik, hogy valaki igen szép beszédet vág ki valamelyik honfiu ünnepélyen.

— Jól van, ezt fölveszem. — gondolta Strausz bácsi. Az illető nem is sejt, hogy milyen jutalom érte a szereplését.

Máskor meg töröl rajta. Az egyik, aki már nyeregben ült a kis papírszeleten, szórakozottan fogadta a Strausz bácsi köszönését.

— Ah, gógös fráter, hát így vagyunk? Fenházó emberek nem mélták a bizalomra. Majd leszámolok veled!

Es kegyetlenül, mint egy hóhér, letörli a nevét a listáról. Ilyen módon vagy hatvan törles s körülbelül ugyanannyi új név fordul meg a nevezetes papírszeleten. Megesik, hogy olyan jelöltek, a kiket már egyszer kivégezt, újra amnesztiát kapnak, viszont kiderül, hogy egyeseket elhamarkodottan tüntetett ki. Le velük!

Ezenközben elkövetkezik a korteskedések ideje. Az önjelöltek ostroma épen Strausz bácsit hagyná érintetlenül? Az egyikkel például ez a diskurzusa folyik le:

— Kedves polgártárs! — apostrofálja az önjelölt.

— Nem vagyok polgártárs. Ismerem már ezt a tempót. En Strausz Farkas ur vagyok.

— Hát kedves Strausz ur. Hogy van, mit csinál a kedves családja.

— Máskor se izgatta magát az én családomról, most se fájjon a feje tőle.

— Jó, jó, Strausz ur, látom, hogy kegyeddal okosan lehet beszélni. Tehát egész röviden és igen valószínű: szavazzon rám.

Ha például Barcza Antal azt kéri a királytól, hogy a Lánchíd felügyelőjévé nevezzék ki, azt senéznek le nagyobb meglepetéssel és kicsinyléssel, mint Strausz bácsi az önjelöltet. Ebben a pillanatban befoglaltatnak a következő megjegyzések: ön? mi jögon? hogy jutott eszébe? micsoda szemtelenség?

De Strausz bácsi csak ennyit mond:

— Hát komolyan föllép?

— Tréfából nem lehet föllépni. Köszönöm, Strausz ur, már látom a szeméből, hogy rám szavaz. Éltesse a Jézus.

— Azt még nem mondtam... azaz, hogy meglátom. Tudja, én nem vagyok az az ember, mint a többi választó, aki mindenkinek megígéri, hogy leszavaz és mindenkit becsap. Ha én valamit kimondtam, az szentírás.

— Persze. Én magát biztosra veszem.

— Csak ne vegyen semmit biztosra. Majd gondolkodni fogok ezen s meglátom, hogy tehetek valamit az érdekében.

Ez persze olyan üres beszéd, értéktelen ígéret, mint az olyan miniszteri válaszok, hogy „az ügyet beható tanulmányozás alá veszik s a legnagyobb jóindulattal fogják elintézni.” És ugyanilyen dodonal kijelentésekkel intézi el mind a hatvannégy önjelöltet és annak százhatvannégy kortesét. A mikor pe-

dig a hivatalos jelöltek listáját megkapja, azt mondja:

— Ohó! Nem hagyom magam terrorizálni. Majd csak arra szavazok, aki nekem tetszik. Nem vagyunk kiskorúak!

A választást megelőző estén Strausz bácsi kínos számvetést tesz magával. Előtte egy kiterített asztalon az összes szavazó lapok, amelyeket lendületes levelek kíséretében hozott a posta. Hosszas tanulmányozással, az érdekelt latolgatásával állítja össze azok névsorát, akikre szavazni fog.

Nagy izzadás után végre nyolc helyet betöltött. De ki legyen az a kilencedik? Nem tud választani Pochék Mihály dr., a fiskális és Kopó András. kövezőmester között. Végre a sorsra bizza. Egy lapból, amelyben a sors döntése megesk, Kopó András neve jön ki. Strausz bácsi sóhajt egyet:

— Nagyon sajnálom ezt a Pochék dr.-t, de nem tehetek róla.

... És megy az urnák elé. Zsebében a lista, amelyet most már a pokol kapui se döngetnek meg. A kapunál megrohanja a sok fűrgő kortes.

— Kérem alázattal, benn van doktor Aszpirin?

— Strausz ur, — vegye a listára Szűrszabó Dénest...

— Drágám, a mijelőltünk csak nem hagyta ki. Strausz bácsi úgy szorongatja zsebében a listát, mint a Budapesten járó falusi ember a pénztárcáját, amikor zsebtolvajoktól fél.

— Én tudom, hogy ki van benne, ki nincs benne. Hagyjanak békén. Éne Schweinerei.

Mikor a teremben van, kiveszi a kezét a zsebből, s tartja a cédulát. Ekkor váratlan fordulat következik be. Az egyik kortes, egészen ismeretlen férfi, odalép hozzá, s azt mondja:

— Micsoda cédulával szavaz? Eh, ilyen cédulával nem lehet voksolni. Ezt a cédulát dugja be, punktum. Ez a valódi cédula.

Azzal kikapja a cédulát a kezéből és egy másikat nyom belé.

Strausz bácsi egészen meg van kővülve a szemtelenségtől. Hogy lehet az, békés polgárokat...

— Szavazni, szavazni! — hangzik a választási elnök türelmetlen szava. Mindjárt négy óra, le kell zárunk az aktust. Előre, előre!...

Strausz bácsit előretolják, s ő, a meglepetéstől zsibbadtan tartja kezében a rászórt szavazólapot. Egyszerre azon veszi észre, hogy a választási elnök előtt áll.

— A nevét... a lakását... a szavazó cédulát kérem.

Odaadja... Zsupp sz. Már az urnában is van. A nélkül, hogy megnézte volna, ki van rajta. Ideája sincs arról, hogy kire szavazott.

Az esetet természetesen annyira röstelli, hogy senkinek se mondja el. Másnap olvassa a választási eredményt. Hallatlan! Egész más emberek jöttek be, mint akiket ő favorizált.

— Es ha meggondolom — gondolja, amikor egészen egyedül van, — hogy ezeket talán az én szavazatom is segítette a győzelemben... Borzasztó, borzasztó...

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Péntek: Ernáni, opera. (Bérlet C.)
Szombat: A bolond, operette. (Bérlet A.)
Vasárnap: Délután: Rab Mátyás, operette. Este: A bolond, operette. (Bérlet B.)

* Ernáni. Holnap ismét opera-estéje lesz az aradi színháznak. Az Ernáni körül színre, amelyet a múlt hónapban egy ízben már zajos sikerrel adtak. A dalmi szereplői a régiek. Ernánit Ferrari, Elvirát Wlassák Vilma, a királyt Ladiszlai és Gornost Hunyadi énekl.

* A „bolond” reprize. Teljezen új betanulással és új díszletekkel adja elő a társulat szombaton Rákosi Jenőnek költői legendáját, a

Bolond ot. Ez a darab Malonyay Dzsónék egy bájos elbeszélése alapján készült s valóban művészi becsü zenét irt hozzá Szabados Béla. A repriz szereposztása a következő: Bimbilla — Kállal Jolán, Bimbó — Hunyadi József, Delli urfi — Ladiszlai, Pimpó korcsmáros — Szahmári, a három kis leány — Kun Lién, Harmath Józsa, Zalai Margit, a három szerelmes ifjú — Faludi, Delli, Horti, Dirigó sokresztys — Leövel.

* Legendák és mesék. Prepeliczay Eleődne kötetnyi szép mesét irt ezen a címen. A mesék jó részét az antik mitosz és a napkeleti tündérvilág talajából erednek. Nagyon kedvesen megirt, gyöngéd, csillogó-villogó kis történetek, melyek többjében nemcsak legenda, hanem érdekes történelmi adat is van. A mese változatos. Az író gyorsan ragadja az olvasót végig a görög, a perzsa, a hindu, a török, a szláv, a zsidó regévilágon s olykor egy meg lehetőségen modern legendát is vegyít meséi közé. A könyv ára két korona és Temesvárott jelent meg a csanádgyházmegyei könyvnyomda nyomásával.

Az osztrák kormányválság.

A keresztény szociálisták térfoglalása.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, november 7.

Az osztrák kormányválság, amely a cseh miniszterek lemondása folytán támadt, a közeli napokban véget ér és Beck báró osztrák miniszterelnök újult erővel veheti fel a küzdelmet a magyar kormány ellen. Az új kabinet nagy meglepetésekkel szolgál azoknak, akik az általános választási jog alapján összeülő Reichsrat liberalizmusában bíztak. Beck ugyanis, mivel az ifjú-csehek és a cseh agráriusokra valószínűleg nem támaszkodhat, az osztrák parlament leghatalmasabb pártját, a keresztényszociálistákat fűzi a legerősebb és legbiztosabb kötelékekkel magához. A kabinetben ugyanis a keresztényszociálista párt a kereskedelemügyi és a tárca nélküli miniszterséget kapja.

A fordulatról Bécsből az alábbiakat jelentik:

Lueger Károly tegnap a keresztényszociálista pártban beszédet mondott és bejelentette, hogy a Beck-kabinet újjaalakítása esetén a párt is helyet kér magának a kormányzásban. Ez idő szerint csak Gessmannt jelölték a kereskedelemügyi miniszteri állásra.

Hír szerint a kabinet rekonstrukciója a következőképen megy végbe:

Miniszterelnök: Beck Wladimir báró.

Pénzügy: Koritowszki.

Vasutügy: Derschatta.

Kereskedelemügy: Gessmann.

Közmunkaügy: Ebenhoch.

Földmívelésügy: Prazek.

Lengyel párt: Dziedutzky gróf.

Német párt: Prade.

A cseh miniszter még nincs kombinálóban.

Más forrásból Bécsből a következőket táviratozzák:

A kabinetválság holnap, vagy a legközelebbi napokban megoldást nyer, habár az ifjú csehek és a cseh agráriusok a békét megkötni nem hajlandók.

Beck báró tehát kényszerítve van Luagert és pártját megnyerni s ennél fogva két keresztényszociálista foglal az új kabineten helyet. Az egyik Ebenhoch, akinek a kereskedelemügyi, a másik Gessmann, akinek a tárca nélküli miniszterséget szánják. A csehek közül Volonka főrendiházi tag földmívelésügyi miniszter lesz, az eddigi cseh miniszter pedig megmarad állásában.

Hajza a kilépők ellen.

A koalíció erkölcséből.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, november 7.

Ha igaz az a hír, amit Budapestről jelent a táviró: akkor a koalíció már tényleg elérkezett a cezáromániának ahhoz a fokához, amelyen túl már semmit sem lehet elképzelni. A hír szerint a függetlenségi párt akciót indított azok ellen a képviselők ellen, akik a kiegyezési javaslatok miatt kiléptek a pártból. Ez az „akciódöntés” tudvalevőleg azt jelenti, hogy a képviselőt a választókerület polgársága útján erkölcsi presszióval akarja a párt arra szorítani, hogy mandátumáról lemondjon.

Sajnos, nem nevezhető felfedezésnek, hogy a függetlenségi és 48-as párt ujabban a 48-as eszmék teljes elejtésével, homlokegyenest ezeknek az elveknek az ellenkezőjét propagálja. Soha, a legerősebb mamelukrendszer idején sem fordult eddig elő, hogy a képviselőket az elveik szerint való cselekvésben gátolták volna. Soha nem képezte még csak diskusszió tárgyát sem az a kérdés, hogy vajon joguk van-e a képviselőknek otthagyniok azt a pártot, amelynek működését nem találták elveikkel összeegyeztethetőnek. A koalíció uralmának kellett eljőnnie, hogy megtörténhessék ez az erkölcsileg is, jogilag is teljesen képtelen dolog.

Budapesti tudósítónk jelenti:

Tilos a kilépés!

A függetlenségi pártban ma azt beszélték, hogy a kormány a pártból kilépett képviselők kerületeiben mozgalmat indított, amely az illető képviselők ellen irányul. Így Komáromban is Szász József képviselő ellen már folyamatba tették az akciót.

A hír nagy konsternációt keltett a párt liberális gondolkozású elemei között, akik hangosan is kifejezést adtak nemtetszésüknek. Nem lehetetlen, hogy a dolog a legközelebbi pártgyűlésen is szóba kerül, mert a párt tagjai a legilletékesebb helyről jövő cáfolattal akarják elejét venni, hogy ilyen törekvések egyáltalában szóba is jöhessenek.

A karlócai kongresszus.

Budapesti tudósítónk jelenti: A függetlenségi párt tagjai a ma délelőtti konferencia után küldöttségileg keresték fel Wekerle miniszterelnököt és felkérték, hogy a karlócai görög keleti kongresszus határozatait hagyja jóvá. A küldöttség szónoka Teleki Arvéd gróf volt. Wekerle miniszterelnök válaszában kijelentette, hogy a kormány teljes jóindulattal foglalkozik a karlócai kongresszus határozataival, a késedelmet csupán a kormány más irányu, nagy elfoglaltsága okozta. A döntésnél a kormány figyelembe fogja venni, úgy a görög keleti egyház autonóm jogait, mint az állam érdekeit. A deputáció ezután Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi minisztert kereste fel. A szónok itt is Teleki Arvéd volt. Apponyi a miniszterelnökkel hasonló értelemben válaszolt.

A horvátok mozgólódása.

Zágrábból táviratozzák: A Starcsevics-párt tegnapi előértekezletén elhatározták, hogy 100,000 korona alaptőkével ujság-

kiadó részvénytársaságot alapítanak. A konferencia éjfélig tartott. A ma reggeli vonatokkal sok ezer ember érkezett ide, hogy a pártgyűlésen résztvegyen. A Szokoly-épület és a Starcsevics-palota ünnepiesen, zászlókkal vannak feldíszítve. Dél előtt 10 órakor összegyűltek a nagygyűlés résztvevői a Starcsevics-palota előtt és zárt menetben, nemzeti dalok éneklése közben és számos trikolórral felszerelve, a Szokoly-épület elé vonultak, ahol Frank József dr. képviselő 11 órakor ünnepiesen megnyitotta a gyűlést. A blok-járadék ügyében hozott határozatban erőlyesen állást foglal a gyűlés az ellen, hogy Horvátország mintegy 100 millió koronányi új terhet vállaljon magára, anélkül, hogy annak idején valamelyes kedvezményeket kapott volna. Egy másik rezolúcióban a gyűlés az osztrák-magyar kiegyezés ellen foglal állást, egyrészt elvi okokból, másrészt, mert a kiegyezés sérti Horvátország érdekeit.

SPORT.

+ A tornaegyesület társas estélye. Az Aradi Tornaegyesület az evezős évad bezárása és a téli tornázás megkezdése alkalmából f. hó 9-én szombaton este 8 órakor a Salacz-utcában levő Kispipla vendéglőben társas estélyt rendez, melyre az egyesület t. tagjai tisztelettel meghívtnak.

Véres szerelem.

Kéjgyilkos újságárus.

— Az Aradi Közlöny tudóstóljától. —

Arad, november 7.

Egy Móc Tódor nevű vasúti újságelárusító ült ma a vádlottak padján. A vád igen súlyos volt: fiatal, nem is szép cselédjén erőszakot követett el és azután késsel összeszúrta. Hogy mi indította tettére, azt ő maga se tudja és csak azt hajtogatta a tárgyaláson, hogy ő nem tehet róla: valami rákényszerítette a tett elkövetésére.

Az ügyet, kényes részletel miatt zárt ajtók mögött tárgyalta az esküdtbíróság.

A közbíró úgy adta elő az esetet, hogy Móc Tódor cselédjét megbecstelenítette és összeszúrta. Mikor pedig a vérben fetrengő leány kegyelemért könyörgött, az esztét vesztett ember eldobta a kést. Erre a leány segítségért kiáltott.

A leány segítségkiáltására egy asztalos segéd, aki éppen arra ment, az ablakot betörte és be igyekezett a szobába, de Móc az újra felragadt késsel utját állotta és így kénytelen volt az udvaron keresztül behatolni a szobába. Mócot az idegen férfi és a vér látása eszméletre térítette, s lejtében a leány testében többször megforgatott kést magába döfte. Az öngyilkosság azonban nem sikerült, mert Móc rövid időn belül felgyógyult. A leány néhány hét múlva szintén gyógyultan hagyta el a kórházat.

Móc Tódort ezért a bűnéért ma vonták felelősségre az aradi esküdtbíróság. A félkezű öreg, de vállas embert megviselte a fogház levegője és a zárt tárgyaláson megtörtén vallotta be bűnét, nem is próbálta tagadni tettét. Csak azt hozta fel védelméül, hogy nem tudott magán uralkodni.

Mócot az esküdtek bűnösnek mondták ki emberölés kísérletében, mire a törvényt alkalmazó bíróság az enyhítő körülmények figyelembe vételével egy évi börtönrre ítélte.

Az ítélet ellen úgy a közbíró képviselője, mint a vádlott ügyvédje semmiségi panaszt jelentett be. Ezután Móc Tódort a fogházörök visszakísérték cellájába, ahol további rabságban várja a Kuria döntését.

HIREK.

Sóhaj.

Egy Mészáros nevű órásmester a képviselőház karzatáról beszédet tartott, de bekísérték a rendőrségre és megbüntették.

Honfitársam, együtt sóhajtok fel Önnel,
Egyenlőn sujt bennünket a bánat,
Önt, aki órával s engem, aki tollal
Szolgálom hazámat.

O, miért nincs nekünk szónokolni jogunk
Ott a dunaparti palotában,
Miért hangzottak el panaszló szavai
Karzatról hiában?

Mért támad osztrákot, horvátot és román
Csak Barabás, vagy szakállgróf Batthyány,
Mért busulhat csupán nagybajuszu Lengyel
Hona állapotján?

O, miért oly későn, levelek hullása,
Választások vége idején,
Mért nem jutottunk be népképviselőnek
Ön, meg én?

Fernandó.

Egy ló meg egy ember.

Arad, november 7.

Starthoz csengettek. Harlekin jelmezbe öltöztetett, feszítő izmokra tenyésztett ötvenkilós gentlemannek végighaladnak csendes handgaloppban a közönség tömege előtt az őszi dértől már barnára csipett, fonnyadt fűvű pázsiton.

Vidáman, még az ebéd utáni szivar ízével a szájukban, ülnek ezek a kedves és kivétel nélkül uri fiúk a csillogó szőrű paripájuk dekányi, angol nyergében. A győzelem reménye villog valamenyinek a szemében és a szőlől rózsásra fújt arcukon egy cseppnyi aggodalom, egy csipetnyi félelem nem tükröződik. Pompásan szubordinált idegrendszerük és nemkevésebb kiválóan trenírozott lovuk habozás, borzalom nélkül megy neki az akadálynak. Nekimegy és többnyire szerencsésen. De megtörténik az ellenkező is, a véletlenek oly gyakoriak. Az idegeknek egy pillanatnyi ellankadása, — óh, a nemesi vérből származott emberekben és állatokban annyi a végzetes szeszély — a sarkantyúnak egy önkéntelen és szükségtelen érintése csak egy árnyalatnyi gixer és pirosra festi a lovas gavalér kiomló vére a hippodrom gyepét. És akkor jön a vászonfedélű, vöröskeresztes kocsis és előkerülnek a tiszt kollégák zsebéből a zsebkendők és néha egy fiatal nő sikolt fel a tribünön vagy egy öreg katona mondja kétségbeesetten: Piam! — Igen gyakoriak az efajta epizódok. Megtörtént már, hogy egy kedves és igen tehetséges fiatal tiszt lova nyergéből kirepülve, a barrierek esett és úgy összetörte magát, hogy az agyvelejét stanciliben vitte a főhadnagy testvére a mázsáóba, ahol már várta a menyasszonya, az apja, az anyja...

Tegnap újra meghalt a magyar lótenyésztés érdekében egy fiatalember. Tegnap újra vér ömlött a fehér korlátok közt és újra ott dőögött a vászonfedélű kocsis a versenytér zombékjain, az ülésen egy holt ifjával.

Kvassai Károly tizenkilenc éves aktív katonatiszt tegnap Alagon a konjuror-akadályversenyben egy akadálynál „Gosse” nevű lovával elbukott, oly szerencsétlenül, hogy meghalt és a ló is, amely reázuhan, elpusztult.

Tizenkilenc év! És máris volt! Egy bátor fiatalember, — akinek a hibája csupán az, hogy régen

még a Teréziánumban tanulás nélkül eltöltött sejtelmes, rózsaszínű hajnalokon — harmatszallatok — szerelem helyett arról ábrándozott, mint fog ő egy barna horpaszu telivért elsőnek elkorbacsolni az ujongó tribünök előtt — elpusztult. Derékban tört ketté a karrierje és derékban tört ketté a reménye, a büszkesége egy intelligens és melegszívű embernek. És így fog még megsemmisülni ezután is sok fiatal élet, sok zsenge, vagy már érett remény. Mert nek a sportnak mániákusai vannak, mert ezt a sportot elpusztítani, megsemmisíteni nem lehet. Mert a lakkesizmában, az esüst sarkantyuban, a színes selyem dresszben nagyobb a vonzerő, mint a könyvben, a palotán, a hangjegyekben.

És a pillanatnyi izgalom hangja erősebb a ráció szavánál. Ebben már nyugodjunk meg, a nemesi iatalság egyrésze a — lovakért fog elpusztulni.

H-y S-r.

— A király délvídekre megy. Bécsből megbízható forrásból jelentik: A király január végén, vagy február elején hosszabb időre a délvídekre utazik. Orvosai a Lussinpiccoló melletti Cigale fürdőhelyet választották számára, ahol több hetet fog tölteni. A király egészsége már teljesen helyreállott.

— A Polónyi-Gschwindt ügy. Bud. pesti tudósítónk jelenti: Szmracsányi György néppárti képviselő a mai ülés folyamán interpellációt jegyzett be a miniszterelnökhöz úgyis mint pénzügyminiszterhez a Gschwindt-gyár ügyében.

— József királyi herceg veszedelme. József királyi herceg, mint a Vadász Lap írja, október 31-én kis-tapolcsányi uradalmának egyik vadászterületén egy hatalmas vadkant ejtett el. Már egészen sötét volt, a mikor hazafelé kocsizott. Utközben egy nagy csapat szarvassal találkozott, a mely közvetlenül a kocsis előtt és mögött rohant el. Egy szarvasbika átugrotta a kocsit, egy másik pedig az acetilénlámpástól elvakítva, nekirohant a kocsinak, a melynek elejét összetörte. A szarvas az összeütközéstől elszédülve, elbukott s a kocsis kerekerei keresztül gázoltak rajta. A királyi herceg kocsiját elragadták a támadástól megbokrosodott lovak. A kocsis nagy nehezen megfékezte a lovakat s a királyi herceg teljes épségben jutott el kis-tapolcsányi kastélyába.

— Justh Gyula betegsége. Budapesti tudósítónk jelenti: Justh Gyulának, a képviselőház elnökének hogylétében tartós a javulás, úgy, hogy az elnök már elhagyhatja az ágyat és néhány nap múlva ismét megjelenhetik a képviselőházban.

— Merénylet Edvárd király ellen. Londonból jelentik: Edvárd király élete ellen tegnap állítólag merényletet akartak elkövetni. Mikor az uralkodó szokott sétakocsizását végezte, az óriás számban tolongó utcai közönség soraiban a titkos rendőrök egyike egy gyanúsán viselkedő külföldi egyént fogott el, aki valami gyanús csomagot cipelt hóna alatt. Az idegen kétségbeesett ellenállást fejtett ki, de a titkos rendőrnek a járőrkolók segítségével sikerült őt letartóztatnia és a rendőrség fogházába szállítani. A csomag tartalmát illetőleg a rendőrség mindennemű felvilágosítást megtagad.

— A közigazgatási bizottság ülése. Arad város közigazgatási bizottsága ma délután Károlyi Gyula gróf főispán elnöklésével ülést tartott, amelyen több érdektelen ügyet tárgyaltak. Farkas Győző pénzügyigazgató jelentése szerint egyenes állami adókban a múlt hónapban 161 000 koronát fizettek be, míg a múlt

év október havában csak 111.000 koronát, vagyis 50.000 koronával kevesebbet. Közvetett adókban 815.000 korona folyt be, míg a múlt év október havában 1.269.000 korona, tehát 451.000 koronával több. *Pozsgay Lajos dr.* főorvos jelentése szerint a közegészségügyi viszonyok október havában eléggé kedvezőek voltak.

— **A Maros hajózhatóvá tétele.** *Buda-pesti* tudósítónk jelenti: Tegnap *Darányi Ignác* földmívelésügyi miniszter elnöke alatt, a Maros hajózhatóvá tétele tárgyában értekezlet volt, amelynek eredménye Aradváros szempontjából is örömdetes. Az értekezleten ugyanis *elfogadták* azt a tervezetet, amely szerint a *Maros Szegedtől Piskiig hajózható lesz.* A Maros hajózható tételére tízenkét és fél millió koronát fordítanak. A szabályozási munkálatokat már valószínűleg a jövő évben megkezdik.

— **Aradi fiu, mint életmentő.** A triestri német és olasz lapok egy aradi származású fiatal tengerész bátor életmentéséről adnak hírt. Az eset *Pólában* történt. Nehány napelött Montegrandeből egy halvány asszony jött Pólába, egy ideig a tengerparton járt-kelt, azután kétségtelenül öngyilkos szándékkal a hullámok közé vetette magát. Egy fiatal tengerész, aki a közelben járt, észrevette a dolgot. A tengerbe ugrott s rövid küzdelem után az életuntat kimentette. A fiatal tengerész *Moskovitz Lajos*, *Moskovitz Jakab* aradi ruhakereskedő fia, akinek hőstettéről a lapok, különösen a *pólai Il Giornale* rendkívül dicsérő, hosszabb közleményben emlékezik meg.

— **A „Blücher” katasztrófája.** Berlinből jelentik: A *Blücher* nevű iskolahajón történt robbanásról még a következőket jelentik: A hajó hátulsó fedélzetén lévő kazán, mely felrobbant, csak világítási és légszivattyúzási célokra szolgált. A katasztrófa percében az egész fedélzet a levegőbe emelkedett és visszaesett. A hatalmas detonációt a közelben lévő *Württemberg* hajó fedélzetén is meghallották. A *Württemberg* légyszerkezeteket akart tartani, de amikor a robbanást meghallotta, azonnal visszafordult. Közben a fedélzeten maradt matrózok hozzáálltak a mentéshez. Irózatos látvány tártak a szerencsétlenül jártak segítségére sietők szemébe. A kémény mögött több méter széles nyílás tátongott. A többi látvány gerendákat és oszlopokat a robbanás ereje úgy összetörte, mintha csak néhány gyufaszálak lettek volna és folyton vasdarabok hullottak lefelé, miáltal a mentők minden percben abban a veszedelemben forogtak, hogy ezek a lehulló vasdarabok agyonverik őket és ez a mentés munkáját nagyon megnehezítette. A katasztrófa percében 300 matróz, kik a hajó légénységéhez tartoztak, a gyakorlatozó hajókon voltak, mert különben a katasztrófa még sokkal nagyobb lett volna.

— **Házvétel.** Amint értesülünk, *Glück Károly* Eötvös-utca 8. sz. egyemeletes házát megvette *Stampfel* budapesti magánzó 64.000 koronáért.

— **Meggyanusított aradi nagyparas.** A napokban egy megbízhatónak vélt forrás nyomán mi is megírjuk, hogy *Sztanity Máttyás*, a jómódú aradi vállalkozó, fizetési zavarai miatt eltűnt Aradról. Ma azonban kiderült, hogy ez a hír, amelyet különben is kétkedéssel fogadtunk és amely kellemetlen feltűnést keltett széles rétegekben, ahol *Sztanity Máttyás* korrektségét ismerik, nem csak hogy nem felel meg a valóságnak, hanem összes részleteiben *tendenciózus koholmány*, olyanok részéről, akiknek — sejtjük, hogy miért — érdekükben állott egy tisz-

tességes ember meghurcoltatása. Ma ezt a csunya, eléggé el nem ítélhető koholmányt, amely alkalmas volt arra, hogy egy korrekt üzletember hírnevét megrontsa, maga *Sztanity Máttyás* cáfolta meg, személyes megjelenésével, és ezzel minden nyilatkozatnál meggyőzőbben döntötte meg azt a verziót, hogy a hitelezők elől külföldre ment. A magunk részéről készségesen regisztráljuk ezt az örömdetes fordulatot, amely azoknak, akik a háttérben bujkálva özönél szórják a rágalom nyilait, talán nem kedves, de nekünk örömkökre szolgál. *Sztanity Máttyás* Temesvárról ma visszaérkezett Aradra, hogy a rágalmak alaptalanságáról bizonyosságot tegyen, hogy szembe nézzen sötétben bujkáló ellenfeleivel, akik szemérmetlenül felöltötték a hegyi sajtot és így bennünket is. Hogy nekünk mennyire nem volt szándékunkban *Sztanity Máttyás* kipellengérezése, ezt leginkább az bizonyítja, hogy a cikket *Sztanity* nevének említése nélkül írtuk meg. Magának a koholt hírnök regisztrálása elől pedig azért nem térhetünk ki, mert mint pozitív tény tarták élénk.

— **Az első megfagyott ember.** Az elmúlt éjszaka fagyott meg az első ember az idén és ezzel — naptár ide, naptár oda — itt a tél. *Blaga Gavrillának* hívják az idén tél első szerencsétlen áldozatját. Foglalkozás nélkül való csavargó volt s az éjszakát egy temesvári ház udvarán, egy szemétdombon — ez legalább egy kevés meleget ad — akarta átaludni. Álmából nem is ébredt fel többé. Ugy találták egészen megkékülten, megdermedve. Mindjárt átvitték az átelles telekházba, élesztgetési kísérletekhez fogtak, amelyek azonban sikerrel nem jártak. A szerencsétlen, anélkül, hogy felébredt volna, meghalt.

— **A kivándorlás emelkedése.** A minap hangzatos cikkek jelentek meg a lapokban abból az alkalomból, hogy hétszáz kivándorló visszatért Magyarországra. A nagy öröm koral volt, mert a legújabb kivándorlási statisztika ijesztő képet ad arról, hogy szeptemberben mennyivel emelkedett a kivándorlók száma. Az idén szeptember havában az amerikai kivándorlás ismét szaporodott. Görögországból, Ausztriából, Magyarországból többen vándoroltak ki, mint a múlt év hasonló szakában. Magyarországból 10 713, négyszázharminckettővel több, mint a múlt évben, Ausztriából 9916 (901-el több), Oroszországból 17,206 (5430 al kevesebb), Görögországból 4171 (1741 el több), Európából ez év szeptember havában összesen 89 ezer 447 ember vándorolt ki Amerikába, 886 emberrel több, mint a múlt év hasonló szakában.

— **Változások a menetrendben.** A Máv. menetrendjében a tél kezdetével több változás áll be. A Budapest keleti pályaudvarról délután 2 órakor induló és Arad-Tövisen át Predeálra reggel 6 óra 11 perckor érkező, valamint a Predeálról este 9 óra 12 perckor induló és Tövis-Aradon át Budapestre délután 1 óra 10 perckor érkező gyorsvonatok forgalma becsúszolag november hó 15-ig Budapest és Predeál között, azon túl pedig csak Budapest és Brassó között tartatik fenn. Máriaradnáról Aradra ünnep és vasárnapokon, valamint a radnai busznapokon közlekedő és Máriaradnáról este 8 óra 40 perckor induló vegyesvonat október hó 14-ikével forgalmon kívül helyezték. Az Aradról Máriaradnára délelőtt 10 óra 15 perckor és délután 5 óra 51 perckor, valamint Máriaradnáról Aradra délután 12 óra 57 perckor és délután 5 órakor induló tehervonatoknál a személyszállítás megszűntetettik.

— **Kinevezés.** *Günther Antal* igazságügyi miniszter az aradi kir. járásbíróági helyettes ügyészi megbízottnak *Vajda Iván dr.* aradi fiatal ügyvédet nevezte ki.

— **Rovarpur, bohák, legyek, poloskák, avábok** ellen leghatásosabb Vojtek és Weiszál.

— **Sikkasztó szigorló jogász.** Budapesti tudósítónk táviratozza: Az Országos Kereskedelmi Egyesülés és Közgazdasági Egylet följelentést tett *Geiringer Márton* 80 éves írodatiszt, jogszigorló ellen, hogy 5120 korona elsikkasztásával az egyesületet megkárosította. *Geiringer Márton* a sikkasztást úgy követte el, hogy nyugtákat állított ki és ezeket az egyesület adósainál behajtotta, a pénzt pedig saját céljaira fordította. *Geiringer* azt állítja, hogy a pénzzel szegény szüleit segítette.

— **Végre nem szorultunk már rá, hogy mesterségesen előállított szénsavat használjunk.** A Buziásfürdőn létesített nagyszabású szénsavművek termesztes, vegyileg legtisztább szénsavat bármely mennyiségben kartellen kívül szállítanak a világhírű buziasfürdői természetes szénsavas forrásokból.

TORVÉNYKEZÉS.

A furfangos Laszkucz.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, november 7.

Humoreszk témának beillő jogesetben ítélt ma az aradi királyi törvényszék. Egy ifjabb *Laszkucz Juon* nevű suhanc talált az almási országúton egy ökörpaszust, mit *Farkas János* vezetett el. A fiu nem ismerte a passzus értékét s ezért odaadta azt atyjának, idősb *Laszkucz Juonnak*, ki úgy gondolkodott, hogy mit ér ő a passzussal ökör nélkül? Mert az a világért se jutott ám az eszébe, hogy a talált okiratot a hatóságnak átadja. Sőt! *Laszkucz* úgy gondolkodott, hogy ha már megvan a passzus, meglesz hozzá az ökör is nemsokára. S így is lett. A ravasz paraszt addig ólálkodott a bodesi legelő körül, míg végre sikerült onnan észrevétlenül egy ökröt elhajtania. El is hajtotta nyomban *Lippára* és passzussal együtt eladta 400 koronáért. *Huber János* nének. Csakhogy az asszony meglátta a passzuson, hogy az nincsen irányítva s így kiigazítás végett visszaadta azt *Laszkucz* nak s amíg azt neki vissza nem hozza, csak 200 koronát adott át neki az ökör vételára fejében. Az ökörtőlvaj persze zsebre vágta a kapott kétszáz koronát és a passzust, de nem jött vissza többé. Ez a körülmény aztán a bírák elé juttatta, ho hamarosan kiderült a turpissága. A bírák pedig úgy találták, hogy az eset cseppet sem oly mulatságos, amilyennek látszik és a világért se mosolyogtak a paraszt észjárásán, hanem orgazdaságért, jogtalan eltulajdonításért és lopásért hat havi börtönre ítélték idősb *Laszkucz Juont*.

§ **Rehabilitált mézárós.** *Lippai* tudósítónk jelenti: *Löwy Ede* volt lippai állatorvos *Schauer Ignác* lippai lakos, mézárós ellen bünvádi feljelentést tett. A feljelentés folytán a temesvári kir. törvényszék *Schauer Ignác* ot elmarasztalta, ezt az ítéletet azonban a kir. tábla ma megsemmisítette és *Schauert* a vád és következményei alól teljesen felmentette. Az ítélet jogerős.

— **A részeg utas.** Az aradi kir. törvényszék ma felmentő ítéletet hozott a hatóság elleni erőszakkal vádolt *Szöllősi Károly* munkás perében. A vádlott ugyanis részeg állapotban szóváltás folyamán arcútlította *Német Károly* kalauzt, de a szemtanúk is igazolták, hogy ezt teljesen magánkülvüli állapotban követte el. Más tanúk azt vallották, hogy *Szöllősi* mielőtt vonatra szállt, hogy Aradról elutazzék, a „Rózsabokorhoz” című vendéglőben megivott három liter bort de már oda is ittas állapotban jött. Ezek alapján az ítélet természetesen felmentő volt, mert a részegség maga — sajnos — nem juttatja börtönbe az embereket.

BRAUN MIKSA

A Magyar Szent Korona Országai Vasutas Szövetségének SZÁLLÍTÓJA
Szolid szabott árak!

Férfi és gyermekruha áruháza

ARAD,
Szabadság-tér 20., Gr. Nádasdy-palota.
Telefon szám 577.

Külföld

mértékosztály.

Szolid szabott árak.

Lechner és Fleischer

Arad, Szabadság-tér 17.

Aradvárosi és megyei telefon 475. szám.

KOZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, november 7.

Amerika 2½ olcsóbb. Kínai és vételkedv korlátozott. Elkelt 20,000 métermázsza tartott áron. Az árak 50 kilónként számítva:

	Deli zárlat	5 órai zárlat
Buza áprilisra . . .	12.90—12.91	12.86—12.87
Zab áprilisra . . .	8.71—8.72	8.68—8.69
Rozs áprilisra . . .	11.90—11.91	11.89—11.90
Tengeri májusra . . .	7.44—7.45	7.40—7.41

Zárul 5 órakor:

Csatorák hitelrészvény	624.25
Magyar hitelrészvény	732.—
Csatorák-magyar államvasúti részvény	643.—
Közuti vasút részvény	524.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedés.

— November 7 —

Magyar elsőrendű: Oreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül súlyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül súlyban 126—128 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban 128—129 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 130—132 fillérig. Szerbiai: Nehéz páronként 360 kilogrammon felül súlyban — fillérig; közép páronként 240—260 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig. Sertéselészék: November hó 4. napján volt készlet 32,327 darab, november 5. napján felhajtott 761 darab, november 5. napján elszállított 677 darab, november 6. napjára maradt készletben 32,611 darab. A hízott sertésüzlet irányzata: Csöndes.

IDEGENEK ARADON.

— November 7. —

Központi szálloda. Ronovich Géza magánzó Tiszasszeg. — Krompach Emil birtokos Esztergom. — Szabó Imre birtokos Budapest. — Wutuzki S. magánzó Moszkva. — Aczel Rezső szobrász és neje Budapest. — Popovits János dr. orvos Ujszentanna. — Popovits Aurél dr. orvos Ujszentanna. — Wimmer Fülöp gyárigazgató Szeged. — Tuza Károly magánzó Lippa. — Gerő Ferenc erdőfelügyelő Déva. — Jánosy György megy. írtató Déva. — Bakos Mátyás birtokos B.-Csaba. — Ländler Mária magánzó Béc. — Mészáros Antal állatorvos Kassa. — Dardai Ede bizt. felügyelő Budapest. — Feinkuchen Bernát bérlo Berza. — Bodógi Imre bérlo Tauc. — Ormai Lipót utazó Budapest. — Heller Viktor

Néhány napig

maradék

elárusítás!

utazó Teplitz. — Bravenmann Simon utazó Galac. — Galics János utazó Pécs. — Scheinberger Miksa utazó Budapest. — Pozsart Tivadar kárbeszlő Budapest. — Sámuel Armin utazó Budapest. — Gelléri Mihály utazó Budapest. — Gombos Imre utazó Budapest. — Robitsek Miklós utazó Budapest. — Hochsinger Adolf utazó Bécs. — Herz Lajos utazó Bécs. — Semel Armin utazó Budapest. — Schlesinger Gyula utazó Budapest. — Gelman M. S. utazó Budapest. — Hartman Géza utazó Budapest. — Somnitz Henrik utazó Budapest. — Morva Gyula utazó. — Ort Károly utazó. — Lambert Hugó utazó Budapest.

Fehér Kereszt-szálloda. Davoda's Maté Henrik dandárnok Budapest. — Ember József dr. főhadbiztos Budapest. — Bolfras N. báró főhadnagy Budapest. — Világosy József dr. ügyvéd Budapest. — Podhoranszky Géza kir. tanácsos Temesvár. — Abelsberg Miksa birtokos Bécs. — Polák M. birtokos Bécs. — Boor Károly igazgató Szászrégen. — Löbl Ottó igazgató Szászrégen. — Székely Ferenc pénztárnok Nadab. — Lember József birtokos és családja Ragusa. — Mitykó Mátyás művezető Igló. — Polgár Jenő birtokos fia Veszprém. — Novák Sándor nyugalm. százados Nagyvárád. — Szántó Imre lelkész Nagyvárád. — Réti Vilmos kereskedő Nagyvárád. — Nelli Ernő hivatalnok Kolozsvár. — Balla Lajos főfelügyelő Nagykároly. — Berényi Zsigmond vállalkozó B.-Csaba. — Bauer Vilmos szállító Szabadka. — Szigeti Mihály máv. hivatalnok Sopron. — Lichter Jenő bérlo Szamosújvár. — Lendvay Aladárné és leányai Tóvis. — Uherl Miksa kereskedő Kisjenő. — Mézes Dénes mérnök és neje. — Katona Mór kereskedő és neje Vác. — Keller Lajos kereskedő és családja Vác. — Szabó József hivatalnok Vöröspatak. — Kovalik Kálmán tanító Znióvárja. — Braun Adolf utazó Szeged. — Guttman Izidor utazó Budapest. — Szemere Gyula utazó Budapest. — Rosenblatt Emil utazó Budapest. — Reif Emil utazó Budapest. — Schönfeld Tivadar utazó Budapest. — Guttman Izidor utazó Budapest. — Sélinger Ignác utazó Brossnitz. — Plohn Frigyes utazó Bécs.

Vass szálloda. Hosszu Nándor utazó Budapest. — Nagy József lelkész Pankota. — Hermes Vazul magánzó Bánkut. — Vetro János kereskedő Szabadka. — Vörös József kereskedő Budapest. — Szontág Alfréd kereskedő Budapest. — Fűzes Jakab kereskedő Budapest. — Halmos Ignác kereskedő Budapest. — Schönberg József kereskedő Bécs. — Phillip Aron kereskedő Bécs. — Herman Lajos utazó Budapest. — Senki Béla hivatalnok M.-Sziget. — Harmat Ignác utazó Prága. — Weisz Márton kereskedő Pápa. — Hunfalvy Béla kereskedő Dicső Szt.-Márton. — Szepes Béla magánzó Szepes-Béla. — Kun László kereskedő Lugos. — Zarmatovszky L. kereskedő Krivolya. — Láng Lajos kereskedő Budapest.

Nemzeti Színház.

C) bérlet. C) bérlet.

Pénteken, 1907. évi november hó 8-án:

Ernáni.

Opera 4 felvonásban. Írta: Plave. Zenéjét szerző: G. Verdi. Fordította: Egressy Beni.

SZEMÉLYEK:

Ernáni	Ferrari A.	Elvira, jegyese Wlassák V.
Don Carlos	Ladislai J.	Giovanna Leóveiné.
Rury Gomez	Hunyadi J.	Don Ricardo Faludi K.

Közdete este 7 órai órákor.

Öltöny szöveteket

leszállított árban

772

árusítunk.

Nagy megtakarítás!

Szolid kiszolgálás!

NYILTTER!

Ertesítés!

Aradon, Atzél Péter-utca sarok, a színház főbejáratával szemben, Zrinyi-utca.

Van szerencsém értesíteni Arad és vidéke nagyrabecsült közönségét, miszerint a közelgő idény beálltával raktáromat mindenféle bőrköltséggel felszereltem, melyből a legszébb és legjobb kivitelű 2632

uri és hölgy cipőket

készítetek, miért is becses rendelésüket kérem, vagyok kitűnő tisztelettel

Wolf J.

uri és hölgy cipész.

Eladó

120 hektóliter kitűnő minőségű

fehér bor
Paskutz Márk

esperesnél.

2665

Világos.

33255—1907.

Hirdetmény.

Az 1907. évre érvénnyel kivetett országos betegápolási pótdadó kivétési lajstromot az 1883. évi XLIV. t. c. 16 § értelmében 15 napi közszemlére, a városi adó ügyosztályban kitésszük, f. évi november 15 től kezdődőleg.

Felhasználások a közszemlére kitétel napjától, új adózókra nézve az adókönyvükbe történt bejegyzés napjától számított 15 nap alatt a városi tanácsnál nyújtandók be.

Arad, 1907. november hó 5-én.

A városi tanács.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testerőt, meggyógyítja a köhögést, véradékot, éjszakai izgatást.

Tüdőbetegségek, hurutok, szárazkőhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utáztatásokat is kínálnak, kérjük mindenkit „Roche” eredeti csomagolását.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svjc).

„Roche”

Kapható orvos rendelésre a gyógyszerárakban. — Az utazókat 4—5 korra.

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

Városi hirdetmények.

Arad szab. kir. város polgármesterétől.

4957—1907. pm.

Pályázati hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönségénél megüresedett, polgármesteri kinevezés útján betöltendő, évi 800 korona törzsfizetéssel és természetbeni lakással javadalmazott szegényápolási felügyelői állásra pályázatot hirdetek és felhívom azokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy pályázati kérvényüket hozzám 1907. évi november hó 15-ig nyújtsák be.

A városi szolgálatban nem állók egészségi állapota hatósági orvosi bizonyítvánnyal igazolandó. Aradon, 1907. évi november 2.

Varjassy,
polgármester.

589—1907. gsz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a városi iskolákban, óvodák és iskolaszéki hivatalban 1908. évben szükséges írószerek és papírművek szállítása iránt folyó évi november hó 11-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

1. 5500 iv fehér írópapír jó minőségű, 1000 iva 9 kor. 90 fill.

2. 5500 iv kék fogalmazó papír jó minőségű, 1000 iva 8 kor. 76 fill.

3. 200 iv veres színűítatós papír jó minőségű, 100 iv 2 kor. 60 f.

4. 1800 drb. színes levélboríték octáv nagyságú 100 drb. 60 fill.

5. 400 drb. színes levélboríték nagy forma 100 drb. 80 fill.

6. 143 drb. fekete iron, hazai gyártmányu 2-ös 1 drb. 08 fill.

7. 24 drb. színes írón, veres, kék színű 1 drb. 12 fillér.

8. 24 doboz író toll, hazai gyártmány 1 drb. 2 kor. 40 fill.

9. 126 drb. toll-szár, hazai gyártmány 1 drb. 10 fill.

10. 85 drb. szivacs, pormentes 50—70 gramm súlyu 1 drb. 2 kor.

11. 85 kgr. kréta, jó minőségű 1 kgr. 62 fill.

12. 300—350 liter író tinta, fekete közönséges 1 liter 1 kor.

13. 20 liter anthracén tinta 1 liter 1 kor. 50 fill.

14. 20 üvegese veres tinta 1 üveg 20 fill.

15. 20 üvegese pecsétnyomó festék, viola színű 1 üveg 20 fill.

16. 10 gombolyag varróselem nemzeti színű 1 gom. 50 fill.

17. 2 gombolyag kötőspárga fehér 1 gom. 40 fill.

18. 2 kgr. porzó fekete 1 kgr. 24 fillér.

Bánatpénzült letendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt venni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz letételére vonatkozó pénztári jegy mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a 104. sz. szobában az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági székeinek 1907. évi október hó 28-án tartott üléséből.

Kiadta:
Zubor Andor, s. k.
aljegyző.

20315/1907. kh.

Hirdetmény.

Az utóbbi időben gyakran előfordult, hogy a kerékpárosok a gyaloghaladó közönség sorából többeket elütnek, a befolyt rendőri jelentésekből pedig meggyőződtem, hogy a kerékpározók a kerékpározásról kiadott belügyminiszteri szabályrendeletnek a menetsebességre, a kerékpár felszerelésére, valamint a hajtasra vonatkozó határozmányait figyelmen kívül hagyják.

Ennélfogva a személybiztonság, testi épség megóvása, a szabad közlekedés biztosítása és a forgalom akadálytalan lebonyolítása érdekében közlöm a közlekedés és figyelmeztetem a kerékpározókat, hogy:

1. A kerékpárral való közlekedés kizárólag csak kösúton engedetik meg, úgy a bel-, valamint a külvárosi gyalogutakon, védőfűtéseken, vontató utakon, gyalogosok számára készített átjárókon a kerékpározás tiltva van.

2. Minden kerékpárnak vagy ehhez hasonló szerkezetű gépnek irányító fékező és legalább 90 méternyi távolságra hallható csengő-készülékkel, valamint elől lámpával kell ellátva lenni, mely az utcalámpák felgyújtásával egyidejűleg meggyújtandók.

A lámpás üvege színes nem lehet. Világító anyagul gyertyaolaj, vagy kisebb foku villany-fény, szóval oly világítás, melytől az állatok meg nem riadnak, alkalmazandó.

3. Minden kerékpáros köteles gépét kellő vigyázattal kezelni és vezetni. A város belterületén kerékpárral tulságos gyorsasággal, vagyis a 2 fogatu könnyű kocsik rendes sebességénél gyorsabban haladni, versenyt futni, közlekedési eszközöket, embereket és állatokat körülkeríteni és általában bárhol olyasmit elkövetni, a mi a személy- és vagyonbiztonságot veszélyeztethetné, a közlekedést akadályozhatná, vagy a lovakat és egyéb állatokat megriaszthatná, tilos.

Kapukon át, egyik utcából másikba való befordulásnál, utca-keresztezéseknél, köztutakkal határos telekről kifutás, vagy ilyenekbe befutásnál, s mindenütt, a hol a kocsi, lovas- vagy gyalogközlekedés a rendesnél fokozottabb mérvű, csakis lassan, vagyis a gyalogos rendes sebességével szabad kerékpározni; sőt esetleg köteles a kerékpár s a szükséghez képest, vagy a rendőri közeg figyelmeztetésére géperől leszállani, s azt mindaddig kézen vezetni, míg az utat ismét szabaddá nem lesz.

4. A haladás irányában álldogáló, vagy járó-kelő közönség a kerékpár, vagy ehhez hasonló gép közeledtére hangos csengetéssel kellő időben és jól hallhatóan figyelmeztetendő.

Utcakeresztezéseknél a jelzés mindenkor megadandó.

5. A kerékpáros gépén mindig utpályája baloldalán tartozik haladni és az ellenkező oldalra — mennyiben ott kíván megállani — mindaddig nem fordulhat, míg céljához közel nem ért. Egyik utcából a másikba való kanyarodása jobbra hosszú, balra rövid ívben teendő meg.

Szembe jövő kocsiknak, kerékpárosoknak, lovasoknak, nagyobb csoportoknak a kerékpáros kellő időben és módon balra tartozik kitérni: ha ezt a helyi viszonyok, vagy egyéb körülmények meg nem engedik, mindaddig megállapodni, esetleg leszállani tartozik, míg a pálya ismét szabaddá lesz.

Hogy ez a kerékpárosnak megkönnyíttessék, szükség esetében a szembejövő kocsik, lovasok stb. lehető lassan haladjanak és ezek is kötelesek a szembe jövő kerékpárosoknak kellő mérvben kitérni.

6. Kocsik, lovasok, s egyéb járművek, valamint gyalogosok megelőzése jobbra gyorsított menetsebességgel történjék. A kocsik adott figyelmeztető jelre szükség esetén annyira köteles balra kitérni, hogy a kerékpáros veszély nélkül elmelessen mellette.

Az utak szögletén és keresztezéseknél, hidakon, kapu aljakban és mindenütt, ahol az uttest kocsik és más járművek közlekedése miatt szűknek bizonyulnak, tilos a megelőzés.

7. Ha a kerékpáros észreveszi, hogy a ló a kerékpár láttára megbokrosodik, vagy hogy ha egyébként a kerékpárral való elhaladás az embernek testi biztonságát veszélyeztethetné, tartozik géperől leszállani.

8. Zárt sorokban menetelő katonaságnak, temetéseknek, nyilvános felvonulásoknak, postafogatoknak, szereikkel mentésre siető tűzoltóságoknak és mentőknek, valamint a közutak felloccsolását végző járműveknek, úgy az előre haladó, mint a szembejövő kerékpáros gépeivel kitérni köteles. Ha a helyi viszonyok azt meg nem engednék, tartozik azok elvonulásáig megállani.

9. Több kerékpárral egymás mellett haladni csak ott szabad, hol ezt a közlekedési viszonyok megengedik, tehát a fő út közép keramit útján, Karolina-, Kórház-, Széchenyi-, Vesselenyi-, Tabajdi-, Batthyány-, Kossuth-, Halász-, Csernovits Péter-, Eötvös-utakban és közutakon, ha a pálya szűknek bizonyulna kitérni és megelőzni csak egyenként szabad.

10. Közutakon a mutatványok sorába tartozó, nem rendes módon való kerékpározás tilos.

11. Tilos a kerékpárokhoz, vagy hasonló gépekhez ebet odakötöni.

12. Kerékpárversenyek, tömeges kerékpáros felvonulások csupán erre alkalmas helyeken illetve útvonalakon és időben a rendőrkapitányi hivatal előzetes engedélyével és az ezáltal előírt módokat betartásával rendezhetők.

A rendőri közeg felszólításának és rendelkezéseinek a kerékpározók engedelmeskedni tartoznak, ugyszintén kötelesek a rendőrközégek felszólítására megállani és ezek kívánatára magukat igazolni.

A magukat igazolni nem tudó kerékpározók kötelesek gépeiket kézen vezetve az illető rendőrközéget a kapitányi hivatalhoz követni.

A jelen rendelet ellen vétők rendőri kihágást követnek el és amennyiben cselekményük vagy mulasztásuk a magyar büntető törvények vagy az 1890. évi I. t. cz. valamely szakaszában nem ütközik a nagyméltóságú belügyminiszterium 42159/1897 sz. rendelete alapján 100 koronáig terjedő pénzbüntetéssel visszaesés esetében pedig 8 napig terjedhető elzárással és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel fognak büntettetni. — Ezen kihágásokat illetőleg serdületlenekre nézve az 1879. évi XL. t. c. 27. §. irányadók. Ugyanezen szabályok kötelezők a motor-kerékpárookra is. — Arad, 1907. évi október hó 27-én.

Green Nándor, s. k., h. főkapitány.

20646—907. kh.

Hirdetmény.

Tapasztaltam, hogy a forgalomba hozott kisebb élő állatokkal való bánásmód szabályozása tárgyában 1892. május hó 21-én 31060. szám alatt kiadott földmívelésügyi m. kir. ministeri rendelet betartva nem lesz. Ennélfogva a hivatkozott ministeri rendelet tudomás és szigorú alkalmazkodás végett egész terjedelmében azon figyelmeztetéssel teszem közhirrre, hogy a hivatkozott ministeri rendelet határozmányai ütköző cselekmények és mulasztások kihágást képeznek és a mennyiben az elkövetett cselekmények és mulasztások más fenálló törvények szigorubb határozmányai alá nem esnek, 40 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

1. §.

Kettőnél több borjut, juhot, bárányt, kecskét, malacot s a kisebb szárnyas állatok közül négy párnál többet összekötött lábakkal, akár köz-, akár magánfogyasztás, illetőleg a használat céljából szállítani vagy vinni s mindezen állatokat, tekintet nélkül a mennyiségre, ily állapotban bármínő célra is tartani tilos.

A marhavására vitt borjuk és bárányok lábai azonban azon idő alatt, míg a vásár tart s a mérlegelés eszközöltetik, legalább öt centiméter szélességű hevederrel összeköthetők; mely állapotban az állatok mindenkor szalmára fektetendők.

Libák, pulykák s nagyobb szárnyas állatok összekötött lábakkal egyáltalában nem szállíthatók s azok házálás esetében csakis hónalj alatt vihetők.

Halakat keresztül fűzve szállítani, vinni vagy tartani tilos.

2. §.

Az 1. §-ban meghatározott mennyiségen felül borjuk, juhot, bárányok, kecskék, malacok csakis fedett s oly kocsikban szállíthatók, hogy az állatok a kocsiban állhassanak.

E célból a kocsiknak szilárd fenékekkel kell bírnia és sem ezen, sem a kocsi oldalainak alsó részén nyílásnak vagy hézagoknak lenni nem szabad. Az oldalak felső részén $\frac{2}{3}$ -része szélességben a deszkák, illetőleg lécek között tág hézagok hagyandók, hogy az állatot kívülről látni lehessen és a kocsit levegő járhasa át.

3. §.

Bármínő szárnyas állatok az 1. §-ban meghatározott mennyiségen felül csak ketreces vagy fonott kocsikon, illetőleg ketrecekben vagy kosarakban szállíthatók.

A ketreceknek úgy kell készítenie, hogy az állatok kívülről jól láthatók és megkülönböztethetők legyenek.

4. §.

Az állatok megfelelő etetéséről és itatásáról az eladó vagy szállító, illetőleg tulajdonos gondoskodni tartozik.

Arad, 1907. évi október hó 31-én.

Green Nándor, s. k.
h. főkapitány.

2587—1907. pm. szám.

Pályázati hirdetmény.

Arad szab. kir. város törvényhatóságánál szervezett „városi gépezetek igazgatója” állásra pályázatot hirdetnek.

A pályázatban csakis magyar honos okleveles gépészmérnökök vehetnek részt.

A „városi gépezetek igazgatója”-nak kötelessége a vízvezetési műveken kívül — amelyre vonatkozó teendőit a vízművekre vonatkozó szabályrendelet állapítja meg — a város egyéb már meglévő s előreláthatólag a közel jövőben még szaporodó gépezetét, valamint azokat a gépezeteket melyeknél a város akár közvetlenül, akár közvetve bármily minőségben érdekelve van és lesz, ellenőrizni.

A megválasztandó gépezetek igazgatója köteles állását 1907. évi november hó 28-án elfoglalni.

A gépezetek igazgatójának kezdő javadalmazása évi 5200 korona fizetés és 800 korona lakbér.

A választás csakis egy évi próbaidőre fog szólni, amelynek letelte után a legközelebbi közgyűlés fog a véglegesítését határozni.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy magyar honosságukat igazoló hatósági bizonyítvánnyal gépészmérnöki oklevéllel esetleg valamely vízvezetési műnél nem csak műszaki, hanem kereskedelmi szempontból való alkalmazást igazoló bizonyítvánnyal felszerelt pályázati kérvényüket f. é. november hó 22-ik napjának délutáni 5 óráig hivatalomba nyújtsák be.

Aradon, 1907. november hó 5-én.

Varjassy Lajos,
polgármester.

4973—1907. pm. szám.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy az 1907. év végén kilépő törvényhatósági bizottsági tagok helyének választás útján betöltésére a 32459/578—1907. számú közgyűlési határozattal határnapul 1907. évi november hó 17-ik napja tűzött ki.

Választandó:

az I-ső kerületben	... 10 tag
a II-ik	... 9 "
a III-ik	... 9 "
a IV-ik	... 7 "

A választás helye:

az I-ső kerületben a városháza földszinti kisterme,
a II-ik kerületben a Weitzer János-utcai városi fiúiskola,
a III-ik kerületben a Kapa-utcai városi fiúiskola,
a IV-ik kerületben a Kossuth-utcai városi iskola.

A választás pontban délelőtt 9 órakor kezdődik és délután 4 óráig tart.

Szavazhat minden polgár, aki az 1907. évi országgyűlési képviselő választók névjegyzékéből kerületenként összeállított névjegyzékében felvéve van.

Arad, 1907. évi november hó 5-én.

Varjassy,
polgármester.

Arad sz. kir. város polgármesterétől.

4956—1907. pm.

Pályázati hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatóságánál megüresedett és főispáni kinevezés útján betöltendő évi 1400 korona törzsfizetéssel és 400 korona lakbérlettel javadalmazott rendőrségédtiszt állásra pályázatot hirdetnek és felhívom azokat, kik az 1883. évi I. t. c. 19. §-ában megjelölt képesítéssel rendelkeznek és ezen állást elnyerni óhajtják, hogy a minősítésüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket hozzam 1907. évi november hó 15-ig nyújtsák be.

A városi szolgálatban nem állók egészségi állapota hatósági orvosi bizonyítvánnyal igazolandó. Aradon, 1907. évi november hó 2.

Varjassy,
polgármester.

Arad sz. kir. város polgármesterétől.

4955—1907. pm.

Pályázati hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatóságánál megüresedett 1600 korona évi törzsfizetéssel és 400 korona lakbérlettel javadalmazott, választás útján betöltendő számvevőszéki számtiszt állásra pályázatot hirdetnek és felhívom azokat, kik az 1883. évi I. t. c. 17. §-ában előírt képesítéssel rendelkeznek és a fenti állást el-

nyerni óhajtják, hogy pályázati kérvényeiket hozzám 1907. évi november hó 10-ig nyújtsák be.

A város szolgálatában nem állók egészségi állapota hatósági orvosi bizonyítvánnyal igazolandó.

Aradon, 1907. évi november hó 2.

Varjassy,
polgármester.

590—1907. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a szemétkotrásijognak 1908. évre leendő bérbeadása iránt folyó évi november hó 11-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási ár: 1500 korona évi bér.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapírokban.

Az árverésen csak írásbeli ajánlatokkal lehet részt venni.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz letételére vonatkozó pénztári jegy mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a 104. sz. szobában az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági széke 1907. évi október hó 28-án tartott üléséből.

Kiadta:

Zubor Andor, s. k.
aljegyző.

Megjelent a „Műveltség Könyvtára” ötödik kötete:

AZ ÉLŐK VILÁGA

NÖVÉNY ÉS ÁLLATORSZÁG

SAKFERFIK KÖZREMÜKÖDÉSÉVEL SZERKESZTIK:

Entz Géza és Mágócsy-Dietz Sándor

egyetemi tanárok.

817 színesképpel, 35 színes és fekete melléklettel. A Műveltség Könyvtára további kötetek feléi időküszében lennek meg.

AZ ÉLŐK VILÁGA CÍMŰ KÖTET TARTALMA:

- Bevezető Irta **Entz Géza.**
- A növénytan története Irta **Klein Gyula.**
- A növényi test alaki tulajdonságai . . . Irta **Filarszky Nándor.**
- A növények belső szerkezete Irta **Tuzson János.**
- A növények életfolyamatai Irta **Mágócsy-Dietz S.**
- A növényország rendszeres áttekintése. Irta **Tuzson János.**
- Az állattan feladatai, ágazatai és története Irta **Entz Géza.**
- Az állatok szervezete, élete és fejlődése Irta **Gorka Sándor.**
- Az állatok rendszere Irta **Soós Lajos.**
- Az állatfajok származása Irta **Gorka Sándor.**
- Betűrendes név- és tárgymutató.

A MŰVELTSÉG KÖNYVTÁRA

a Következő kötetekből áll:

Első sorozat. Természettudományi, technikai és társadalomtudományi ismeretek.

MEGJELENTEK! MEGJELENTEK!

- I. A technika vívmányai.
- II. Az ember.
- III. A világegyetem.
- IV. A Föld.
- V. Az élők világa.
- VI. A társadalom.

Második sorozat. Irodalmi, történelmi és művészeti ismeretek.

SAJTÓ ALATT! SAJTÓ ALATT!

- I. A művészet könyve.
- II. A magyar irodalom története.
- III. Az ókor és Középkor története.
- IV. Az újkor és legújabb kor története.
- V. Magyarország története.
- VI. A világirodalom története.

Egy-egy kötet ára diszesen kiállított félbőr-kötésben . . . **24 K**

Egy-egy sorozat ára hat kötetben félbőr-kötésben . . . **144 K**

A tizenkét kötetből álló teljes munka ára félbőr-köt. **288 K**

Megrendelhető bármely hazai könyvkereskedésben havi 4 koronás részletfizetésre.

Kérjen az egyes kötetekről, vagy az egész munkáról külön prospektust bármely könyvtárnál vagy a kiadó társulatnál, Athenaeum Irodalmi és nyomdai t.-t., Budapest, Rákóczi-út 54.

A Műveltség Könyvtárából eddig 60.000 kötet adatott el

A MŰVELTSÉG KÖNYVTÁRA ÓRIÁSI SIKERE PÁRATLAN A MAGYAR KÖNYVPIACON. A VÁLLALATNAK NAGY KELENDŐSÉGE LEGJOBBAN BIZONYÍTJA, HOGY A MŰVELTSÉG KÖNYVTÁRA A MAGYAR KÖZÖNSÉG SZÜKSÉGLETÉNEK TELJESEN MEGFELEL.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Felvilágosítottan kérjük a hirdetés alatt
lévő szövegre hivatkozni.

Az apró hirdetések előre befizetendőek.

Felvilágosítottan kérjük a hirdetés alatt
lévő szövegre hivatkozni.

— Telefon szám: 151 —

Ezen rovatban minden szöveg egyszerű be-
jelentésnek ára 4 fillér, vastagabb
szövegnek 8 fillér. — Családot kereső
vagy családunk ajánlója apró hirde-
tés 20 szöveg 50 fillér, minden további
szöveg 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok
50-60 fillérért és 1 koronáért kap-
nak lapunk elosztó helyein.

Akinek

ismeretségi híján

házastársra, nevelőre, üzletvezetőre, könyvelőre, segédre, ispárra, gazdatisztára, kulcsárra, vinczellőre, körtészre,	kulcsárra, gazdasszonyra, szakácsnőre, szobaleányra, házi- vagy irodaszolgára, pénzbeszedőre, házmesterre, stb.-re van szüksége.
--	---

Aki

eladni kíván

bort, sorgort, bort, gyümölcsöt, gabonát,	üzletet, műhelyt, lakást stb., vagy
---	--

Aki

bérbeadni kíván

birtokot, házat, vadászterü- letet,	halászatot, telket, kocsit, lovat,
--	---

Aki

mladékokat vétel vagy bérbérvétel cél-
jából keresi;

Aki

szakszolgát állást betöltendő kíván: legbizto-
sabban ér csújt, ha az

„ARADI KÖZLÖNY”

kis hirdetési

rovatot használja a

Új könyvek

50-90%-os alkalmi áreszállítás-
sal, mely 1908. február 1-ig ma-
rad érvényben. Kizárólag jó művek.
Arjegyzék ingyen. **Kerpel Izsó**
könyvkereskedése Arad. 1921

Mozgósínházak!

A magyarországi összes mozgó-
színház tulajdonosok tudassák sa-
ját érdekükben címüket azonnal
„A Kinematográf” szerkesztőségé-
vel. Budapest, VIII., Baross-utca
59. Első szám nov. 20. Ingyen
közli címeiket. Egyes szám, mely
mindenkit érdekel 20 fillér.

Egy idősebb

gyakorlott, ügyes bádogos segédet
keresek, ki üzletemet vezetni tudja.
Cím a kiadóban. 2639

Rongált dobozu levélpapírokat

minden elfogadható árban kiáru-
sít **Inquaz I. és Fia** könyv-
kereskedése Arad. 361

Angyal-utca 27. sz. alatti

szatács-üzlet november 1-től kiadó.
Bővebbet Angyal-utca 20/a.

Férfi ruhák

teljesen jó állapotban
eladó. Bővebbet Teleky-
utca 10. emelet.

Kerestetik

ügyes mindenek cseléd 3 tagu csa-
ládhoz. Jó bánásmód. Cím a ki-
adóhivatalban.

Uri lakás

azonnal kiadó. Bővebbet Dr. Mo-
mák Döme ügyvéd irodájában 2475

Eladó

egy jó forgalmu üzlet, házzal együtt
Aradhoz közel a vidéken. Bőveb-
bet a kiadóhivatalban. 2662

Vidékről ideköltözött

uri családnál privát-koszt kapható.
Cím a kiadóhivatalban. 2661

Kerekes Pál

gép harisnya kötészete

ARAD, Kossuth-utca 66. szám.

Elfogad megrendeléseket új harisnyák
megkötésére. Használt harisnyákat meg-
tejele re. Ké- it mindenféle férfi női és
gyermekharisnyákat minden színben és
erősségben. Továbbá gamasnit, alsós ok-
nyát, keztyűt, gyermek ruhát, alsó inget
és nadrágot, trikót d-rekat, hálósapkát,
terdmelegítőt stb. 2588

Weisz Márton

uri női és gyermek cipész.

Van szerencsém Aradváros és
vidéke nagyjérdemű közönségének
becses tudomására adni, hogy az
őszi idény beálltával a legfinomabb

női- és férfi cipőket

mindenféle kivitelben, valamint a
legtartósabb 2598

gyermek-cipőket készítek.

Becses megrendeléseket kérve

Weisz Márton

uri- és női cipész

Arad, Deák Ferenc-utca 4. sz.

Fogorvosi

és

fogtechnikai műterem.

Van szerencsém a n. e. közönséget érte-
síteni, hogy Aradon, József főherceg-
ut 1. sz. házban

fogorvosi és fogtechnikai

műtermet nyitottam, a hol minden
a szakmába illő műtéseket pontosan és
és jutányosan végzek.

Kiváló tisztelettel

VAJDA BENŐ

1572

fogorvos.

Felhívás!

A „Györök-Ménés vidéki
szőlő oltvány termelő tár-
sulat mint szövethezet” 1898
évi február hó 5-én tartott

rendes közgyűlésén

felszámolást

határozott el.

Ennélfogva a kereskedelmi tör-
vény 249. §-a értelmében felhív-
juk, a fenti szövethezet hitelezőit,
hogy követelésüket jelen
hirdetmény harmadszori
közzétételétől számított hat
hó alatt ellenük érvénye-
sítsék.

Györök Ménés vidéki olt-
vány termelő társulat
mint szövethezet felszá-
molás alált.
2656

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI
= SZÉNSAV-MŰVEK =
ujonnan berendezve

kartelen kívül szállítanak azonnal bár-
mily mennyiségű természetes vagy leg-
tisztább folyékony

Szénsavat
a világhírű buziásfürdői szénsavforrá-
sokból szikvízgyártáshoz, vendéglősök-
nek és egyéb ipari célokra.

Legkiadósabb természetes szénsav!

A Budapest székesfő- si vegyeszeti s élelmiszer vizsgáló
intézet 1907. évi 4615. sz. vegyelemzési bizonyítványának kivonata:
„Szaga és íze: rendes. SZÉNSAVTARTALMA: 99-57%.”
A vizsgálat foly. szénsav ezek után a közegészségügyi köve-
telményeknek teljesen megfelel és magas szénsavtartalma alapján
igen jónak minősíthető.”

Felvilágosítottan készségesen szolgál
Muschong-Buziásfürdői szénsavművek és ás-
várvizek szétküldési telepe Buziásfürdőn.
Sürgönyözim: Muschong, Buziásfürdő. — Interurban telefon 18. sz. 8907

Benkő Sorsjegye

Benkő Bankó

AZ I. OSZTÁLY SORSJEGYEI ÁRAI

1/8 K1.50	1/4 K3	1/2 K6	3/4 K12
-----------	--------	--------	---------

BENKŐ BANKÓ BUDAPEST ANDRÁSSY UTCA 60.

Sorsjegyeink, reklámtábláink kifüggesztése által jelzett helybeli viszontelárusítónknál eredeti árban kaphatók. 2543

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.

Nyomatott Kurzweil János és Társa budapesti festőgyárának festőkevei.